

Врз основа на чл.69 од Законот за животна средина (Сл. Весник на РМ бр. . 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 42/14, 111/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработка на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина (Сл. Весник на РМ бр. 147/08 и 45/11) Градоначалникот на Општина Лозово

О Р Г А Н И З И Р А

Јавен увид и консултација со јавноста по Извештајот за Стратегиска оцена на влијанието на животната средина за **УПВНМ во атар на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна, на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово**

1. Се информира јавноста дека ставен е на увид и консултација со јавноста, Извештајот за стратегиска оцена на влијанието на животна средина за УПВНМ во атар на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна, на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово.
2. Извештајот за Стратегиска оцена на влијанието на животната средина може да се разгледа и во просториите на општина Лозово секој работен ден од 8 - 16 часот почнувајќи од 14.03.2019 до 14.04.2019 година.
3. Консултацијата со јавноста ќе се одржи на ден 05.04.2019 година во општина Лозово, со почеток во 12.00 часот.
4. Правните и физичките лица можат да го достават своето мислење во врска со Извештајот до општина Лозово во рок од 30 дена на јавен увид.
5. Сите заинтересирани страни се поканети да учествуваат на консултацијата со јавноста и да го дадат своето мислење, забелешки и предлози по Извештајот за стратегиска оцена на влијанието на животната средина или истите можете да ги испраќате на е-маил: opstinalozovo@opstinalozovo.gov.mk, или по пошта на следната адреса: Општина Лозово, ул. Маршал Тито бб, 2308 Лозово.

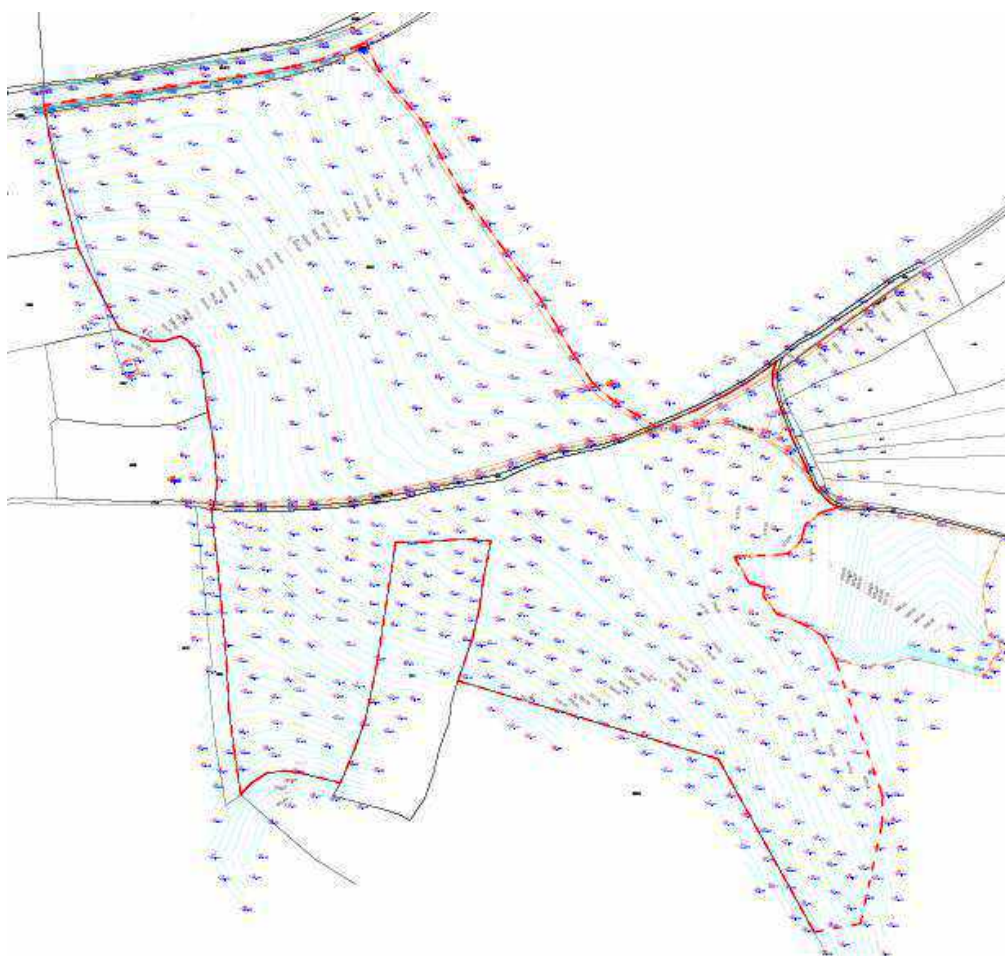
ГРАДОНАЧАЛНИК
Ацо Велковски

ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

ЗА

УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ВОН НАСЕЛЕНО МЕСТО ВО АТАР НА СЕЛО САРАМЗАЛИНО, М.В. ЛЕПА СТРАНА НА КП БР. 603/12 ДЕЛ, 552/6, 552/1 ДЕЛ, 608 ДЕЛ, 591 ДЕЛ И 603/9 ДЕЛ, КО САРАМЗАЛИНО, ОПШТИНА ЛОЗОВО

НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ

Скопје, Март 2019 година

Со цел навремено да се согледаат можните негативни влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето, како и социо - економските аспекти од реализација на УПВНМ во атар на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна, на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово, согласно член 65, став 2 од Законот за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18), се наложи потребата за спроведување на Стратегиска оцена на животната средина.

Извештајот за Стратегиска оцена е потпишан од Експерт за Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина (видено од Копија на потврда, дадено во прилог).

Во подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена на влијание врз животната средина учествуваа:

Емил Стојановски, дипл. инж. по заштита на животна средина,
Љупчо Аврамовски, дипл. економист.

Горенаведениот извештај за стратегиска оцена на животната средина согласно член 66 став (5) од Законот за животна средина е потпишан од лице кое е вклучено во листата на експерти за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина која ја води Министерството за животна средина и просторно планирање. Како доказ за истото во прилог на извештајот е дадена копија на Потврдата со број 07-10997/2 од 26.12.2012 година дадена од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање.

Енвиро Ресурси, ДОО Скопје

Управител

Емил Стојановски

Имајќи предвид потребата од изработка на Извештај за стратегиска оцена врз животната средина за УПВНМ во атар на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна, на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово како и одредбите од Законот за животна средина донесувам:

Р Е Ш Е Н И Е

За определување на експерт за изработка на Извештај за стратегиска оцена на животната средина

Емил Стојановски, дипломиран инженер, се определува за овластен Експерт за изработка на стратегиска оцена на животна средина за УПВНМ во атар на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна, на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово.

Образложение:

Емил Стојановски, дипломиран инженер, ги исполнува условите пропишани со член 68 став (3) од Законот за животна средина на Република Македонија со тоа што има положен испит за Експерт за стратегиска оцена на животната средина како и е вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена врз животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање.

Енви́ро Ресурси, ДОО Скопје
Управител

_____
Емил Стојановски

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
Скопје

Бр. 07-10997/2
26.12.2012 година

ПОТВРДА

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратесиска оцена на животната средина

СТОЈАНОВСКИ Душан ЕМИЛ дипломиран инженер по заштита на животната средина од Скопје, роден на 01.03.1975 година во Скопје, Република Македонија, на ден 28.12.2010 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратесиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратесиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање, и се стекна со статус на експерт за стратесиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина, со тоа се стекнува со право да биде вклучен во Листата на експерти за стратесиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава врз основа на член 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10; 124/10; 51/11 и 123/12).

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер,
М-р Abdilagim Ademi

Комисија за полагање на стручен испит за
стратесиска оцена на животната средина

Претседател,
М-р Јадранка Иванова

Република Македонија
 Министерство за животна средина
 и просторно планирање

Архивски бр. 07-23/21

Дата: 14.01.2011

Република Македонија
 Министерство за
 животна средина
 и просторно планирање

Бул. "Гоце Делчев" бр.
 1000 Скопје
 Република Македонија
 Тел: (02) 3251 4001
 Факс: (02) 3230 365
 Е-пошта: info@dotompr.gov.mk
 Сайт: www.mior.gov.mk

П О Т В Р Д А

Се потврдува дека АВРАМОВСКИ Методија ЉУПЧО дипломиран економист од Скопје, роден на 01.03.1953 година, во Скопје, Република Македонија, на ден 30.12.2010 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегииска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегииска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање и се стекна со статус на експерт за стратегииска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина за да биде вклучен во Листата на експерти за стратегииска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава привремено за да му служи на споменатото лице, додека да се подготвува потврдата за положен стручен испит за експерт за стратегииска оцена на животната средина која се издава согласно членот 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10 и 124/10).

Комисија за полагање на стручен испит за
 стратегииска оцена на животната средина

Претседател,

М-р Јадранка Иванова

Jadranka Ivanova

Број: 0805-50/150020190000837
Датум и време: 3.1.2019 г. 14:21:24

Дигитално потпишан од: Sistem za e-potvrdi
Централен Регистар на Република Македонија
Датум и час на потпишување: 03.01.2019 во 14:21:30
Издавач на сертификатот: Kibernetika Qualified Certificate
Services
Сертификатот е валиден до: 01.05.2021
Документот е дигитално потпишан и е правно валиден.

/Електронски издаден документ/

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6068448
Целосен назив:	Консултантско друштво ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Кратко име:	ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Седиште:	ЛОНДОНСКА бр.19 ТЦ-Тафталије/с3 лок1и2 СКОПЈЕ - КАРПОШ
Вид на субјект на упис:	ДОО
Датум на основање:	27.1.2006 г.
Деловен статус:	Активен
*Вид на сопственост:	Приватна
ЕДБ:	4030006576746
Потекло на капиталот:	Домашен
Големина на субјектот:	микро
Организационен облик:	05.3 - друштво со ограничена одговорност
Надлежен регистар:	Трговски Регистар

ОСНОВНА ГЛАВНИНА	
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	419.900,00
Уплатен дел MKD:	419.900,00
Вкупно основна главнина MKD:	419.900,00

СОПСТВЕНИЦИ	
ЕМБГ/ЕМБС:	0103975450043
Име и презиме/Назив:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛ.КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Содружник
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	205.800,00
Уплатен дел MKD:	205.800,00
Вкупен влог MKD:	205.800,00
ЕМБГ/ЕМБС:	5976111
Име и презиме/Назив:	Друштво за трговија и услуги ГЛОБАЛ ПРОЕКТ МЕНАџМЕНТ КОНСАЛТИНГ ДООЕЛ Скопје
Адреса:	ВЕЉКО ВЛАХОВИЌ бр.22А-1/3 СКОПЈЕ - ЦЕНТАР, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	214.100,00
Уплатен дел MKD:	214.100,00
Вкупен влог MKD:	214.100,00

ДЕЈНОСТИ	
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС	
Евидентирани се дејности во надворешниот промет	
Други дејности:	Надворешна трговија со прехранбени производи и непрехранбени производи Изведување на градежни работи во странство Посредување и застапување во меѓународниот промет на стоки и услуги Консигнациона продажба Реекспорт Деловни и менаџмент консултантски активности во меѓународниот промет

ОБЛАСТУВАЊА	
Управител	
ЕМБГ:	0103975450043
Име и презиме:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛЕВАР КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Овластувања:	Управител - Дипломиран инженер по заштита на животна средина

Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Ограничувања:	*
Овластено лице:	Управител

ДОПОЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЈА	
КОНТАКТ	
E-mail:	contact@enviroresources.com.mk

Напомена:

Во тековната состојба прикажани се само оние податоци за кои има запишана вредност.

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружникот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Македонија

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Број: 0809-50/150120170065516

Датум и време: 25.10.2017 г. 10:47:06

ПОТВРДА
за регистрирана дејност

ТЕКОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6068448
Назив:	Консултантско друштво ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Седиште:	ЛОНДОНСКА Бр.19 ТЦ-Тафталице/с3 лок1и2 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ

ПОДАТОЦИ ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ	
Предмет на работење:	Регистрирана е општа клаузула за бизнис
Приоритетна дејност/ главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
Други дејности во внатрешниот промет:	Нема
Евидентирани дејности во надворешниот промет:	Има
Одобренија, дозволи, лиценци, согласности:	Нема

Изготвил:

Овластено лице:

Содржина:

	Вовед	12
1.	Цели на Планскиот документ	15
1.1	Цели на заштита на животната средина	19
1.2	Специфични цели на Стратегиската оценка	21
1.3	Употребена методологија	24
1.4	Законодавна рамка	25
1.5	Институционална рамка	27
1.6	Содржина на Извештајот за Стратегиска оценка на животната средина	29
1.7	Резиме	30
2.	Преглед на планскиот документ	31
2.1	Основи на Планскиот документ	31
2.2	Плански опфат	31
2.2.1	Географска и геодетска местоположба	31
2.2.2	Намена на употреба на земјиштето	32
3.	Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура.....	34
3.1	Сообраќаен план	34
3.2	Комунална инфраструктура.....	35
4.	Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина	36
4.1	Карактеристики на просторот	36
4.1.1	Сообраќајна поврзаност	36
4.1.2	Релефни услови, наклон и експозиција на теренот	37
4.1.3	Геолошки карактеристики	38
4.1.4	Сеизмолошки карактеристики на теренот	40
4.1.5	Хидротехничка структура	41
4.1.6	Климатски и микроклиматски карактеристики	41
4.1.7	Население	41
4.1.8	Стопанство.....	43
4.1.9	Хидротехничка инфраструктура	43
4.1.10	Културно-историско наследство	44
4.2	Опис на сегашната состојба со животна средина во планскиот опфат	46
4.3	Сегашна состојба со животната средина во и околу планскиот опфат	48
5.	Состојба без имплементација на планскиот документ	50
6.	Алтернативи и чинители за избор на алтернатива	51
7.	Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина	53
8.	Мерки за заштита, намалување и неутрализирање	

	на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ	60
9.	План на мерки за мониторинг на животната средина	72
10.	Нетехничко резиме	74
11.	Прилози	79
	Додаток	81
	Користена литература	84

Вовед

Целта на изработката на УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово е да се создадат услови за просторен развој во овој плански опфат за кој не постои урбанистички план и урбанистичка планска документација со дефинирање на градежни парцели и површини за градење со основни класи на намени, согласно потребите на инвеститорот и законските регулативи.

Географската положба и сообраќајната поставеност на оваа локација одат во прилог за оформување на плански опфат за поставка на биогазна централа со придружни содржини.

Глобалното нарушување на еколошкиот амбиент на целокупната земјина топка, настанато во најголем дел преку зголемената потрошувачка на конвенционалните енергенти, што неминовно доведе до зголемена емисија на стакленички гасови, резултираше со низа акции од страна на Светските организации за превземање на конкретни активности и за намалување на претскажаните катастрофални последици.

Сериозноста на светската енергетско-еколошка криза, која продолжува и се продлабочува, посебно во почетните декади од 21-от век, императивно го наложува начинот и односот на понатамошното живеење на човештвото. Светската заедница, како свој врвен приоритет ги насочува напорите кон контролата на сите постојни и потенцијални извори на загадување на животната средина, промовирајќи мерки за енергетска ефикасност и интензивирајќи го истражувањето и употребата на алтернативните-обновливи извори на енергија.

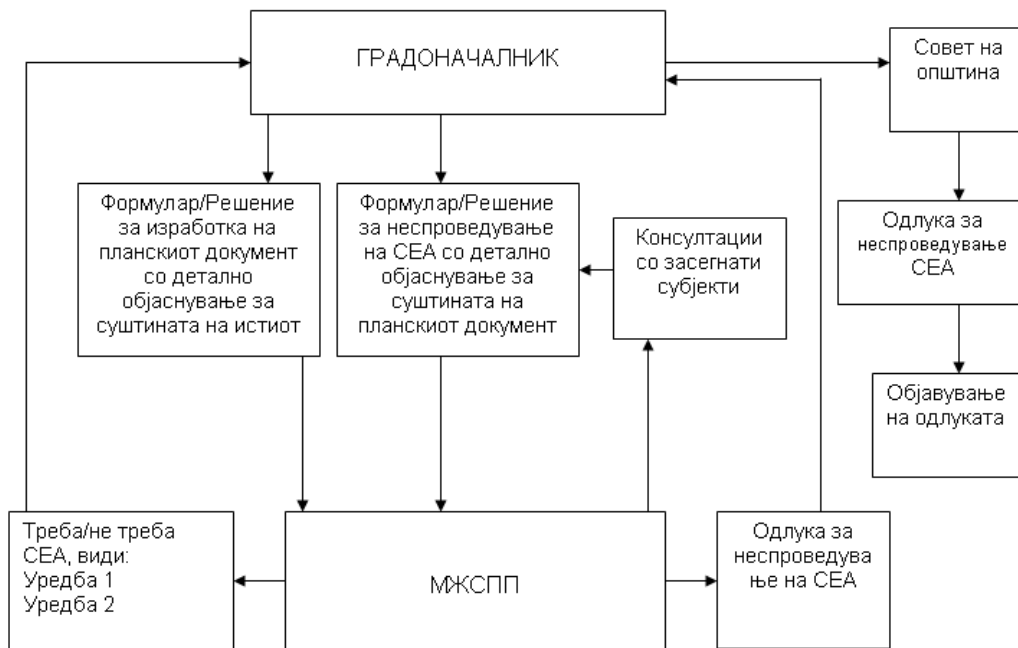
Посебно значење за напорите на Светската заедница се обврзувачките услови за земјите „загадувачи“ што се уредени со донесувањето на документи од типот на: Рамковната конвенција на ОН за климатските промени; Протоколот од Кјото, Енергетската повелба и за нашата држава посебно значајните директиви на ЕУ кои со завршување на процесот на евроинтегрирање ќе станат обврзувачки за нас.

Секако дека настанатата состојба се рефлектираше и во Република Северна Македонија и преку ресорните министерства за енергетика и животна средина, донесе законска регулатива и востановуваше органи, организации и други облици на дејствување за целосно хармонизирање со светските заложби и директиви. Во овој контекст треба да се спомене и Студијата за искористување на обновливите извори на енергија во Република Македонија изработена од страна на Македонската академија на науките и уметностите со која се започнува и поорганизиран пристап кон исполнување на обврската на ЕУ до 2020 год. уделот на обновливи енергии во енергетскиот биланс на државата да биде со процент од 20%.

Со самото реализирање на оваа планска задача во делот на извештајот на Стратегиската оценка на животна средина се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините

врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за заштита и намалување на негативните влијанија. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе. Преку реализација на планскиот опфат доаѓа до подобрување на економските услови преку отварање на нови работни места, односно ќе се создадат услови за економско ангажирање на населението, а со самото тоа воспоставување на предуслови за одржлив економски развој.

**Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на
стратегиска оцена (СЕА) за плански документ кој го
подготвува локалната управа (Screening)**

Оцената на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина и здравјето на луѓето е постапка со која се проценуваат ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето од спроведувањето на предложените документи. Целта е можните ефекти да бидат земени во предвид во раната фаза на подготовката на документите вклучувајќи ги и промените на истите. Исто така, цел на Стратегиската оцена е да се интегрира заштитата на животната средина и здравјето на луѓето во процесот на подготвување и донесување на планските документи преку експертска проценка и проценка на јавноста пред донесување на истите.

Подготовката на планскиот документ ги дефинира и јасно ги утврдува основните, а со тек на време и реалните цели и правци во доменот на земјоделството, шумарството, енергетиката, индустријата, туризмот, управување со отпадот, управување со водите, просторното и урбанистичко планирање и користење на земјиштето, како и Националниот акционен план за животна средина и локалните акциони планови за животна средина кои ја

налага потребата согласно член 65 од Законот за животна средина од спроведување на Стратегиската оцена на влијанието на животната средина на овие плански и програмски решенија и цели.

Стратегиската оцена на влијанието на животната средина се состои од неколку фази на планирање:

- проверка;
- определување на опфат;
- основни податоци на животната средина;
- подготовка на извештајот за животна средина;
- консултација со засегнатата јавност;
- прифаќање на стратегијата и
- мониторинг.

При определување на обемот и деталноста на информациите во Извештајот за животна средина, локалната самоуправа на општина Лозово е должна да побара мислење од органите кои се засегнати од планскиот документ. Исто така, според Архуската Конвенција и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11) член 8, општината е должна да го вклучи учеството на јавноста преку:

- ќе треба да се утврди динамиката и роковите што ќе бидат реални за ефикасно учество на засегнатата јавност;
- нацрт-правилата ќе треба да бидат јавно расположливи, и
- на јавноста ќе треба да и се овозможи да даде коментар.

Министерството за животна средина и просторно планирање јасно ги дефинира основните, а со време и остварливите цели и правци на развојот, особено во поглед на неопходните квалитативни структурни промени и за нив релевантни и адаптивни решенија и опции. Непосредната поврзаност и меѓусебната условеност помеѓу планскиот опфат и влијанието на животната средина наметнува едновремен, интегрален третман на просторот и дефинирање на долгорочна стратегија за уредување, опремување и користење на просторот и ефикасна заштита на животната средина, природата и културно-историското наследство во регионот.

Посебно внимание е посветено на карактеристиките на користење на земјиштето. Правната и административна рамка, која ги опфаќа основните закони, стратешки планови и стандарди на животната средина, како и процедурите за Стратегиската оцена на животна средина обработени се во посебно поглавје од овој Извештај.

Анализата на алтернативите кои се опфатени со овој Извештај укажува на потребата од неминовно спроведување на Стратегиската оцена на влијанието врз животната средина во процесот на планирање заради правилна и поефикасна избрана алтернатива. Очекуваните резултати врз животната средина, препораките и мерките за намалување на влијанијата, како и планот за мониторинг се прикажани и објаснети во посебни сегменти од овој Извештај.

1. Цели на Планскиот документ

Согласно Годишната Програма за изработка и донесување на: урбанистички планови, урбанистички планови за села, урбанистички планови вон населени места, локални урбанистички плански документации и општи акти за села на територија на општина Лозово за 2019 година, општина Лозово пристапи кон изработка и донесување на УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово.

Целта на изработката на УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово е да се создадат услови за просторен развој во овој плански опфат за кој не постои урбанистички план и урбанистичка планска документација со дефинирање на градежни парцели и површини за градење со основни класи на намени, согласно потребите на инвеститорот и целите поставени во Планската програма.

Овој урбанистички план вон населено место целта ќе ја оствари со анализа на постојната состојба, преку анализата на постојните елементи карактеристични во просторот како и природните и создадени чинители во просторот, со помош на кои ќе се дефинира основниот концепт за планирање на површини и изработка на конкретни просторни, сообраќајни и инфраструктурни решенија.

УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово ќе се изработи врз основа на методологијата, која произлегува од одредбите утврдени со Законот за изменување и дополнување на Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18) како и подзаконските акти што произлегуваат од него: Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15) и Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) и Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко - плански документации и архитектонско - урбанистички проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15).

Подрачјето на планскиот опфат од 22.07 ха е утврдено врз основа на постојната состојба утврдена со увид на лице место од страна на стручни лица - изготвувачи на урбанистичкиот план и податоците добиени од секторот за урбанизам, комунални дејности и заштита на животна средина на општина Лозово.

Границата на планскиот опфат на УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово претставува затворен полигон кој се движи по границите на катастарските парцели со број: 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел.

Предметниот простор досега е предмет на обработка на Просторен план на Република Македонија, донесен на 11.06.2004 година од Собранието на Република Македонија.

Селото Сарамзалино е рамничарско село. Населениот дел од селото Сарамзалино се наоѓа на рамничарски терен со средна надморска височина од 251м. Надморската височина на планскиот опфат на УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово се движи од 310 м до 336 м.

Селото Сарамзалино се наоѓа во централниот дел на Македонија во западниот дел од Овче Поле на 3.5км источно од Лозово, 15.5км југозападно од Свети Николе, 17км источно од Велес и 25км северозападно од Штип.

Планскиот опфат со својата местоположба е во атар на село Сарамзалино, во место викано Лепа Страна, општина Лозово. Опфатот се наоѓа во западниот дел од атарот на село Сарамзалино, во правец кон село Лозово покрај експресниот пат А3 (делница Велес - Кадрифаково). Преку експресниот пат планскиот опфат се поврзува со останатиот дел од општината, градот Свети Николе, останатиот дел од Републиката како и пошироко од неа.

Согласно доставените податоци под бр. 17-627/2 од 11.02.2019 година од Управата за заштита на културното наследство констатира дека во границите на опфатот постојат заштитени добра и добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство и тоа археолошки локалитети „Браница” и „До селото”. Поради тоа од НУ Завод за заштита на спомениците на културата и музеј - Штип побарано е да извршат увид и да утврдат дали има потреба од заштитно-конзерваторски основи за предметниот плански опфат. Согласно доставените податоци под бр. 08-63/3 од 22.02.2019 година од НУ Завод за заштита на спомениците на културата и музеј - Штип, доставен е Извештај од извршен увид на локалитетите „Браница” и „До селото”, село Сарамзалино, општина Лозово каде од извршениот увид е констатирано дека посочените археолошки локалитети „Браница” и „До селото” се наоѓаат надвор од границите на планскиот опфат и согласно тоа нема потреба од изработување на Заштитно-конзерваторски основи за предметниот плански опфат.

Доколку при реализација на УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово дојде до откривање на објекти, односно предмети (целосно зачувани или фрагментирани) од материјалната култура на Република Северна Македонија, треба да се постапи во согласност со одредбите според член 65 од Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04) и Законот за изменување и дополнување на

Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15 и 39/16).

Во рамките на планскиот опфат нема постојни жители.

Во рамките на планскиот опфат на овој урбанистички план за вон населено место нема изградени објекти.

Во рамките на планскиот опфат има постоен земјен пат, а покрај самиот плански опфат поминува експресниот пат А3 (делница Велес - Кадрифаково).

Преку експресниот пат планскиот опфат се поврзува со останатиот дел од општината, градот Свети Николе, останатиот дел од Републиката како и пошироко од неа.

Во рамките на планскиот опфат има постоен земјен пат, но без дефиниран профил, а покрај самиот плански опфат поминува експресниот пат А3 (делница Велес - Кадрифаково) кој е асфалтиран.

Во рамките на планскиот опфат нема постојна водоводна мрежа.

Во рамките на планскиот опфат нема постоечка фекална канализација.

Во рамките на планскиот опфат нема постоечка атмосферска канализација.

Во рамките на планскиот опфат нема гасоводна мрежа.

Согласно доставените податоци под бр. 14-106/2 од 14.02.2019 година, ЕВН Македонија АД Скопје, КЕЦ Тетово, издава потврда за постојни подземни и надземни инсталации на дистрибутивната мрежа на објекти во рамките на планскиот опфат и тоа: среднонапонски кабелски вод, среднонапонски надземен вод и трансформаторски станици. Во рамките на планскиот опфат нема постоечка електрична мрежа.

Телефонска мрежа - АД Македонски Телекомуникации и останатите оператори за своите корисници обезбедуваат широк опсег на услуги како што се: говорни услуги, услуги за пренос на податоци, пристап до Интернет, мобилни електронски телекомуникациони услуги, јавни говорници. За да може да го следи интензивниот развој во информатичкиот сектор, Македонски Телекомуникации електронските комуникациски услуги ги обезбедува врз основа на сопствена мрежа со примена на најсовремени технологии. Во овој регион инсталирани се повеќе телефонски центри и оддалечени степени.

Бројот на базните станици зависи од барањата за капацитетот на мрежата во одреден регион и категоријата на подрачјето кое се покрива: градско подрачје, патишта или рурални подрачја. Овој регион целосно е покриен со сигнал и на двата мобилни оператори.

Согласно доставените податоци под бр. 07-145817/1 од 28.02.2019 година од Македонски телеком АД Скопје и доставените податоци под бр. 1404-514/2 од 11.02.2019 година од Агенција за електронски комуникации на Република Македонија известува дека во рамките на плански опфат има постојни подземни електронски комуникациски инсталации.

Концептот на развојот и уредувањето на селските подрачја за основа ги има целите со кои е предвидено:

- Сеопфатен, рамномерно територијално распределен развој на целата територија.
- Интензивирање на функционалните врски во доменот на стопанството и услугите помеѓу соседните центри со координирано, заедничко организирање на активностите.
- Создавање услови за непречено вршење на основните човекови активности (функции), обезбедување висок степен на заштита на животната средина и запазување на принципите на одржлив развој.
- Стимулирање на развојот на основните дејности преку активирање на локалните потенцијали, оптимално искористување на природните погодности и осовременување на производството.
- Подобрување на животните услови преку плански насочено уредување на населбите и целосно опремување со елементи на комунална инфраструктура.
- Интегрално планирање на развојот на населените места и организација, уредување и користење на севкупната површина во границите на атарот и Обезбедување на целосна интеграција на руралните населби во системот на населбите во функционалните единици.

Просторниот развој на руралните населби, базиран на соодветна планска документација наметнува усогласување на истиот со планските решенија и насоки на Просторниот план на Република Македонија во сите сегменти на развојот, со особен акцент на она што значи стратешки решенија и насоки. Во таа смисла, одредени иницијативи за просторен развој кои се манифестираат со зафаќање на нови простори, проширување на урбаните опфати и регулирање на постојните градежни подрачја треба да се преиспитуваат согласно решенијата од повисок, стратешки интерес за државата. Неопходно е почитување на определбите на Просторниот план во однос на дестимулација на проширување на градежното земјиште од една и поефикасно и порационално искористување на постојната ангажирана површина од друга страна, односно:

- При изработка на урбанистичките планови на населбите, површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво во рамките на постојните урбани опфати, а надвор од овие рамки за исклучително оправдани цели и потреби, на површини од послаби бонитетни класи (над IV категорија).
- Изградбата на викенд населби, стопански зони, земјоделски и други објекти со специфични намени да се насочува кон подрачја кои со планови и програми на општините ќе бидат определени за тие цели.
- Рационално користење на просторот за изградба на инфраструктурните мрежи и системи во единствени коридори дефинирани во плановите и програмите на општините.

- Усогласување на густините на населеност, изграденост и спратност, со принципите на хумано живеење и рационално искористување на просторот и урбаните содржини согласно со сите видови на заштита. Во рамките на насоките за изработка на планови од пониско ниво, кои ги дава Просторниот план, треба да се почитува:

- Избор и распоред на активности согласно со природните услови, расположивата работна сила и постојните стопански капацитети.
- Создавање можности за отворање нови работни места во населби и подрачја каде треба да се задржи постојното население и да се насочат миграциите.
- Обезбедување на спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој, а особено во однос на:
  - бесправната градба.
  - стопанисувањето со шумите, земјоделското земјиште, водите и друго.
  - заштита на создаденото и природното богатство.

Насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатствата од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на животната средина.

1.1 Цели на заштита на животната средина

Заштитата на животната средина подразбира множество на различни постапки и мерки кои го спречуваат загрозувањето на животната средина. Под заштита на животната средина се подразбира не само заштита на човекот туку и заштита на билната вегетација и животинскиот свет. Целите на заштитата на животната средина се заштита на здравјето на луѓето, квалитетот на екосистемите, заштита на растителниот и животинскиот свет и културни добра чиј творец е човекот, зачувување на рамнотежата и еколошката стабилност на природата, рационално и адекватно користење на природните ресурси.

Декларацијата за животната средина е донесена на Светската конференција на Обединетите држави во 1972 година. Стокхолмската конференција за човековата средина, одржана 1972 година ја разбудила свеста и го означила почетокот на еколошката ера и истовремено ја иницирала Париската конвенција на Претседатели на Држави и Влади на земјите од Европската економска заедница, одржана истата година. Во усвоената декларација како основна цел на еколошкиот развој се наведува смалување на ризикот во поглед на условите на живот, подобрување на квалитетот на живеење и да се во остварување на овие цели посебно внимание обрати на заштитата на животната средина. Според тоа, Европското законодавство кое го има усвоено Советот на Европските

економски заедници се нагласи гаранцијата на правото на секој граѓанин на чиста и здрава животна средина.

Во текот на 1992 година во сила стапи Базелската Конвенција, чија што цел е смалување на супстанциите одредени како опасен отпад. Во Мај 2004 година стапи во сила и Стокхолмската конвенција за перзистентни органски загадувачи, со кои ги дефинира 12 екстремно отровни органски загадувачи, барајќи нивна редукција или нивно целосно елиминирање.

Меѓународната правна заштита на животната средина се сведува во најголем дел на меѓународно - правна акција против загадувањето. Сепак, меѓународната регулатива во областа на животната средина сеуште не достигнала на ниво кој би овозможил мирен живот на сите живи суштества на нашата планета. Се донесуваат разни протоколи, конвенции, декларации и др.

Република Македонија, во рамките на евроинтеграциските процеси во животната средина има потпишано голем број на меѓународни конвенции, билатерални договори и протоколи и кои заедно со националните прописи ја сочинуваат правната рамка која го уредуваат управувањето со медиумите на животната средина. Во процесот на апроксимацијата на (ЕУ законодавство) од областа на животната средина преку транспонирање на ЕУ законодавството Република Македонија ги има донесено следните закони:

- Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18);
- Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 100/12, 163/13, 10/15 и 146/15);
- Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 163/13, 51/15, 146/15, 156/15, 192/15 и 39/16);
- Закон за управување и пакување и отпад од пакување („Сл. Весник на РМ” бр. 161/09, 17/11, 47/11, 136/11, 6/12, 39/12, 163/13, 146/15 и 39/16);
- Закон за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори („Сл. Весник на РМ” бр. 140/10, 47/11 и 148/11);
- Закон за електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11 и 6/12);
- Закон за заштита од бучавата во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15);
- Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 164/15 и 63/16);
- Закон за урбано зеленило („Сл. Весник на РМ” бр. 11/18) и др.

Процесот на усогласување со законодавството на ЕУ и во сегашно време е во тек, посебно во техничките барања дадени во анексите на ЕУ Директивите. Листата на релевантни закони и релевантни ЕУ Директиви и меѓународни договори се дадени во точката 11 од овој Извештај. Сите обврски што произлегуваат од овие законски и национални стратешки документи, беа анализирани и земени во предвид при дефинирање на

основните цели за заштита на животната средина во планскиот опфат при изготвување на овој Извештај.

Како генерални цели утврдени по овие значајни основи се следните:

- Обезбедување на превентивни мерки на заштита на водните ресурси-подземните води од можните загадувачки емисии на материи од реализирање на планскиот опфат;
- Искористување на обновливите извори на енергија - како чиста енергија, преку имплементирање на концептот почиста средина;
- Воспоставување на перманентен мониторинг на квалитетот на водата, почвата и воздухот;
- Збогатување на шумскиот фонд преку засадување на појас од соодветни дрвни растенија;
- Сочувување на постојниот биодиверзитет и елиминирање на можните контаминации на истиот и негово исчезнување;
- Воспоставување на перманентна соработка во следењето на состојбите во областа на квалитетот на водата, почвата и другите медиуми во животната средина од страна на локалните и Републичките здравствени институции од аспект на сочувување на здравјето на населението;
- Вклучување на јавноста во процесот на мониторирање на состојбите и донесување на одлуки за медиумите во животната средина;
- Воспоставување на база на податоци за состојбата во секој медиум во животната средина по принципот (движечка сила-притисок-состојба на животната средина-влијание-одговор) на локално и регионално ниво.

Во овој процес се предлага поцелосно имплементирање на горе наведените цели преку реализирање систем на предлог мерки за заштита, одбегнување, намалување, неутрализирање или компензација на негативните влијанија од реализација на предвидените содржини согласно урбанистичкиот план. За таа цел во понатамошниот текст на содржината на овој документ се предлагаат:

- ⇒ Технички мерки кои треба да се превземат за време на спроведување на планот;
- ⇒ Препораки за подготвување, донесување и дополнување на плановите и програмите во рамките на спроведувањето на законските обврски во животната средина.

1.2 Специфични цели на Стратегиската оценка

Специфичните цели на Стратегиската оценка на животната средина се дефинирани согласно националната и меѓународна легислатива и се прикажани преку статусот на биолошка разновидност, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра, културното наследство и пределот:

- Заштита на животната средина со имплементација на планскиот документ;
- Подобрување на економските услови и зголемување на животниот стандард;

- Правилно управување со просторот заради одржување на постојаното ниво на флора и фауна;
- Обезбедување на заштитни зелени појаси и формирање на хортикултурни насади од аспект на појава на бучава и вибрации;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на водата;
- Интегрално управување со отпадот и негова селекција за зачувување на почвата, а со тоа и минимизирање на отпадот;
- Минимизирање на појавите од несреќи и хаварии;
- Зачувување на карактеристиките на пределот и животната средина.

Поврзаност на планскиот документ со национални и локални стратегии и цели

За планскиот опфат досега не е изработен урбанистички план. Опфатот е третиран со Просторниот План на РМ, врз основа на кој се подготвени Услови за планирање на просторот изработени од страна на Агенцијата за планирање на просторот со тех. бр. 18318.

Просторен план на РМ:

- остварување на повисок степен на вкупната функционална интегрираност на просторот на државата,
- обезбедување услови за значително поголема инфраструктурна и економска интеграција со соседните и останатите европски земји
- рационално ангажирање на домашните енергетски извори, оптимално искористување на расположивата енергија и намалување на узвозната зависност
- усмерување на развојот на одделни области и краеве според реалните можности, особености и потенцијали,
- заштита на околината со намалување на емитираните штетни материи преку подобрување на енергетската ефикасност,
- зголемување на производството на енергија без последици по животната средина.

Национален еколошки акционен план:

- Да се овозможи интегрирање на политиката за заштита на животна средина во останатите секторски политики,
- Да се поттикнат индустријата, давателите на услуги и другите субјекти во областа на животната средина кон поголема одговорност за заштитата на животната средина,
- Да се дадат насоки за еколошки одржлив пристап,
- Да се зголеми степенот на исполнување на обврските од регионалните и глобалните договори во областа на животната средина.

Програмата за реализација на Стратегијата за развој на енергетиката во Република Македонија за период 2008-2020 година

- Одржување, ревитализација и модернизација на постојната и изградба на нова, современа инфраструктура за потребите на производство и користење на енергија;
- Подобрување на енергетската ефикасност во производство, преносот и користењето на енергијата;
- Користење на домашните ресурси (резервите на лигнит, хидроенергетскиот потенцијал, ветерната и сончевата енергија) за производство на електрична енергија;
- Зголемување на користењето на природниот гас;
- Зголемување на користењето на обновливите извори на енергија;
- Економска цена на енергијата;
- Интеграција на енергетскиот сектор во РСМ со регионалниот и европскиот пазар на електрична енергија и природен гас.

Национален план за заштита на амбиенталниот воздух

- Зголемување на користењето на обновливи извори на енергија;
- Зголемување на енергетската ефикасност и
- Користење на обновливите извори за производство на електрична енергија;
- Обезбедување на енергетска ефикасност при производството, преносот и искористувањето на енергијата.

Во подготовката на извештајот земени се предвид целите на заштита на животната средина одредени на национално и меѓународно ниво, а кои се релевантни за планскиот документ. Генералните цели за заштита на животната средина земени во предвид при подготовката на планот, односно што се очекува да се постигнат со мерките за избегнување, ублажување и/или компензација на потенцијалните влијанија предложени во овој извештај:

- Зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина;
- Заштита на квалитетот на амбиентниот воздух, избегнување, спречување или намалување на штетни емисии во воздухот;
- Достапност до доволни количества квалитетна вода, заштита, зачувување и постојано подобрување на расположливите водни ресурси, спречување или намалување на штетни испуштања, одведувањето и третман на комуналните отпадни води, третман на отпадни индустриски води од страна на самите субјекти;
- Избегнување и намалување на создадениот отпад, негово повторно искористување, отстранување на прифатлив начин;
- Рамномерен просторен развој, рационално уредување и користење на просторот;
- Рационално користење и заштита на земјоделското земјиште;
- Рационално и одржливо користење на природните ресурси;
- Користење на обновливи извори на енергија;

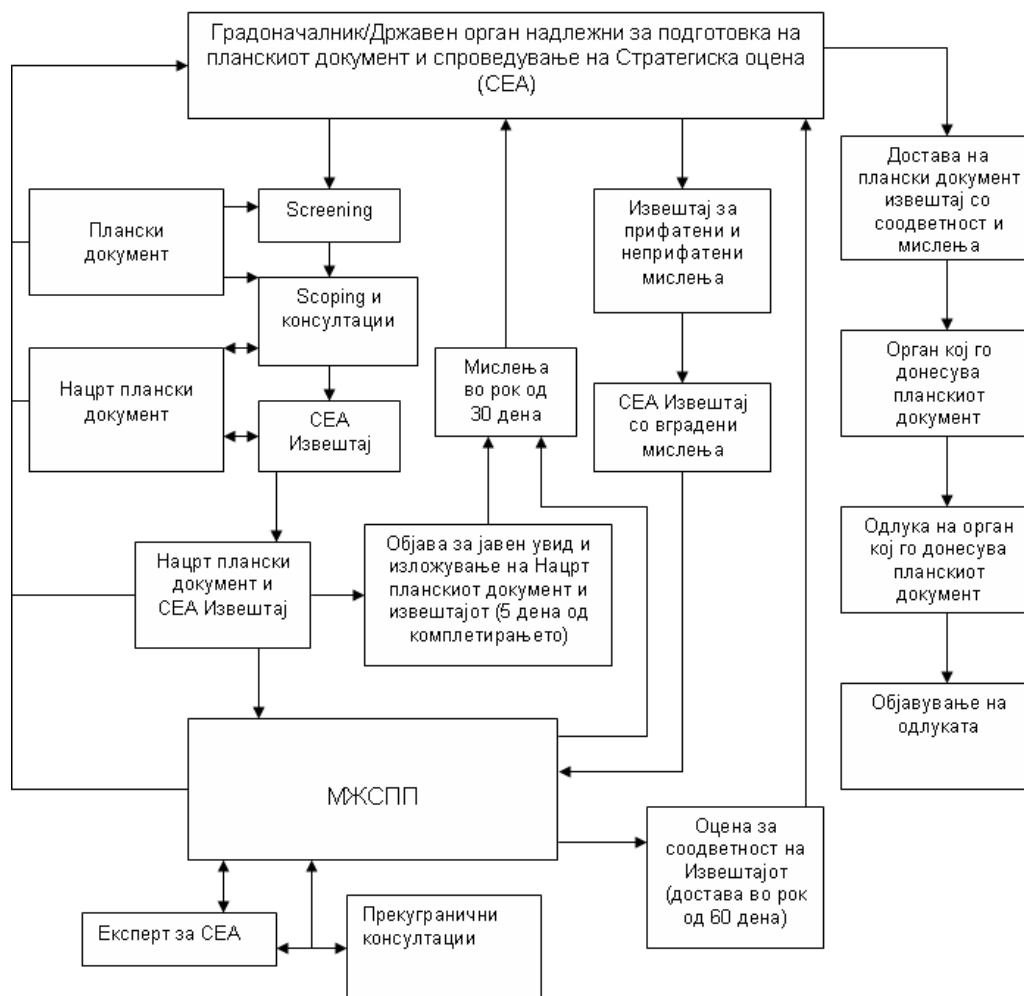

- Зачувување и заштита на растителниот и животинскиот биодиверзитет;
- Избегнување, спречување или намалување на бучавата.

1.3 Употребена Методологија

При подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена се креираше методологија компатибилна на карактеристиките на просторот опфатен со планскиот документ, планската задача, достапните стратегии и документи.

Спроведување на постапка за оцена на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина (СЕА)

Постапно се превзедоа следните чекори:

- Се направи првичен увид на сегашните состојби во животната средина во анализираниот плански опфат, неговата околина и пошироко;

- Подетално се проучија содржините што се предвидени да се лоцираат во планскиот опфат, урбанистичкиот проект, намената и категоријата на земјиштето;
- Се оствари средба со инвеститорот и се реализира разговор за целите на инвестиционите активности и содржини кои ќе бидат опфатени во просторот;
- Детално се разгледаа техничките решенија предвидени за реализација на проектната задача;
- Дефинирани се целите за заштита на животната средина утврдени во стратешките документи на локално, национално и меѓународно ниво;
- Согледување на можните влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со урбанистичкиот проект;
- Надминување на евентуалните влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со урбанистичкиот проект;
- Надминување на евентуалните влијанија или нивно ублажување и за таа цел предлагање на превентивни и корективни мерки;
- Предлагање на систем на перманентен мониторинг на состојбите;
- Вклучување и запознавање на сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот.

При изготвување на планскиот документ користена е стручна литература од оваа област, ЕУ Директивите, национални стратешки документи, релевантната законска регулатива, меѓународни договори, просторни и урбанистички плански документи, катастарски скици и други документи релевантни за изработка на документот.

1.4 Законодавна рамка

Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина за УПВНМ во атар на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна, на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово е изработен согласно постојната законска регулатива во животната средина и природата во Република Македонија:

Закон за Животна средина

Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18).

Стратегиска оцена на животната средина

1. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 114/07);

2. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
3. Уредба за стратегиите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07 и 45/11);
4. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11);
5. Правилник за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена („Сл. Весник на РМ” бр. 122/11).

Заштита на природата

Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15 и 63/16).

Закон за квалитет на амбиентниот воздух

Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15).

Закон за урбано зеленило („Сл. Весник на РМ” бр. 11/18).

Управување со отпадот

Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 192/15 и 39/16).

Заштита од бучава

Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15).

Закон за вода

Закон за води („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/2011, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16).

Национална стратегија за управување со отпад (2008-2020)

Национален план за управување со отпад (2009-2015)

Закон за заштита и спасување

Закон за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14 и 146/15).

Просторно планирање

Просторен план на Република Македонија („Сл. Весник на РМ” бр. 39/04).

Закон за просторно и урбанистичко планирање

Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Правилникот за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистички планови („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15).

1.5 Институционална рамка

Законот за организација и работа на органите на државната управа („Сл. Весник на РМ” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) ги дефинира следните надлежности на Министерството за животна средина и просторно планирање:

- следењето на состојбата на животната средина;
- заштитата на водите, почвата, флората, фауната, воздухот и озонската обвивка од загадување;
- заштитата од бучава, радијација, заштитата на биодиверзитетот, геодиверзитетот, националните паркови и заштитените области;
- реставрацијата на загадените делови од животната средина;
- предлагањето мерки за третман на цврст отпад;
- просторното планирање;
- просторниот информативен систем;
- надзорот од негова надлежност и
- врши и други работи утврдени со закон.

Законот за организација и работа на органите на државната управа во ова насока на Министерството за животна средина и просторно планирање му дава клучна улога, во процесот на креирање на политиката за заштита на животната средина.

Одредени надлежности во управувањето со животната средина имаат и други органи на државната управа и локалната самоуправа како што се:

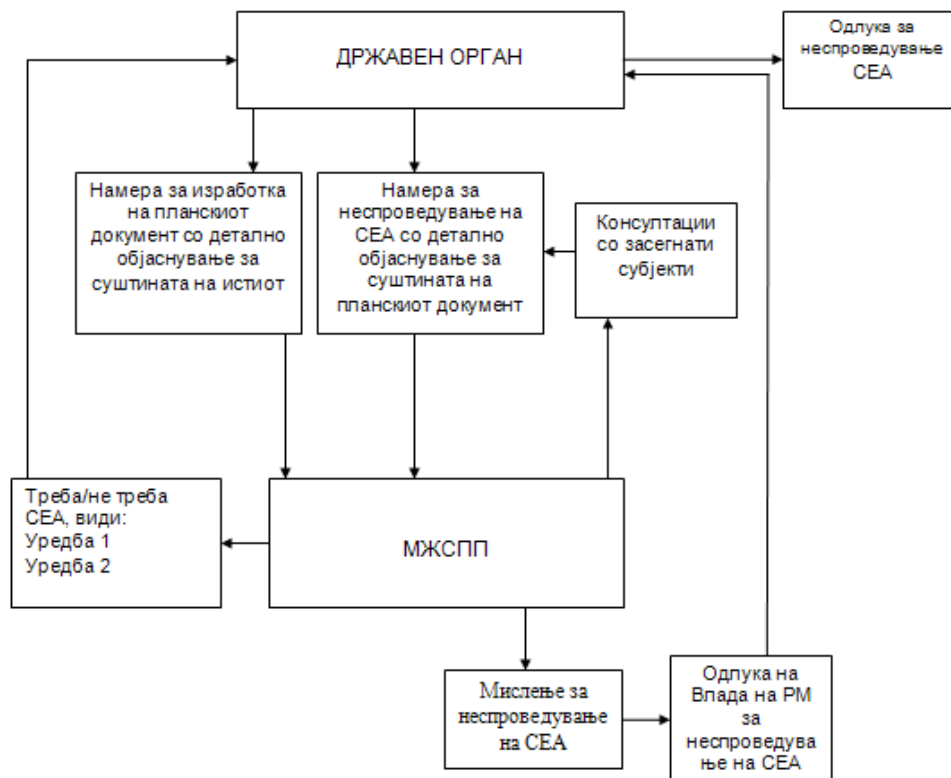
- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство;
- Министерство за транспорт и врски;
- Институтот за јавно здравје;
- Министерство за здравство;
- Хидрометеролошки Завод, и
- Единиците на локалната самоуправа.

Значајна улога во процесот на донесувањето на законите од областа на животната средина има и Собраниската комисија за транспорт врски и екологија.

Во процесот на Стратегиска оцена на животната средина, Министерството за животна средина и просторно планирање има одредени надлежности пропишани со Законот за животната средина, како што се:

- подготовка на решение во оние случаи во кои не се согласува со одлуката за спроведување, односно неспроведување на СОВЖС или со определениот обем на СОВЖС во одлуката;
- подготовка на решение за соодветноста на извештајот на СОВЖС за планскиот документ, и;
- воспоставување и ажурирање на листата на експерти за СОВЖС.

Процедура за утврдување на неопходност од спроведување на стратегиска оцена (СЕА) за плански документ кој го подготвуваат државни органи (Screening)

Органи на државната управа/единиците на локална самоуправа кои ги подготвуваат-усвојуваат планските документи согласно Законот за животната средина имаат обврска за:

- подготовка на извештајот за СОВЖС;
- објавување на информации за отпочнувањето на подготвувањето на планските документи и за учество на јавноста во процесот на консултации;
- објавување на информации за нацрт планскиот документ кој се подготвува и за предлог извештајот за СОВЖС;
- подготовка на извештајот од консултацијата со јавноста врз основа на добиените коментари и мислења од јавните консултации;

- комплетирање на извештајот за СОВЖС и на планските документи со добиени мислења и коментари, и
- мониторинг на влијанијата од имплементацијата на планскиот документ и во случај на негативни ефекти и информирање на МЖСПП.

Во овој процес Министерството за надворешни работи е одговорно за спроведување на прекугранични консултации за СОВЖС во однос на доставување на известување до соседната држава, која може да биде засегната од подготовката на планскиот документ или кога Република Македонија може да биде засегната од подготовка на плански документ во соседна држава.

1.6 Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина

Спроведувањето на Стратегиската оцена на животната средина е интерактивен процес кој треба да се спроведе паралелно со развојот на планот или програмата. Стратегиската оцена на животната средина е процес за да се осигура дека значителен ефект врз животната средина што произлегуваат од политики, планови и програми се идентификуваат, оценуваат и намалуваат. Важен инструмент за да им се помогне во постигнување на одржлив развој и креирање на политиката е Стратегиската оцена на животната средина. Посебни бенефиции во Стратегиската оцена вклучуваат:

- Поддршка на одржливиот развој;
- Да се подобрат доказите како добра основа за стратешките одлуки;
- Да се консултираат сите засегнати страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот;
- Да се насочат на други процеси, како што се влијанието врз животната средина на оценките врз одделни развојни проекти.

Стратегиската оцена следејќи ги одредбите за содржината на овој Извештај, ги обработува следните содржини:

- Карактеристики на животната средина во областите кои би биле значително засегнати;
- Проблеми од областите кои се од посебно значење за животната средина, а особено од аспект на заштита на дивите птици и хабитатите;
- Целите на заштита на животната средина, одредени на национално или меѓународно ниво, кои се релевантни за планскиот документ и начинот на кој овие цели и сите аспекти на животната средина се земени во предвид за време на нивните подготовки;
- Веројатните значајни влијанија врз животната средина во целина, вклучително и врз биодиверзитетот, населението, здравјето на

луѓето, флората, фауната, водата, воздухот, почвата, климатските фактори, културното наследство, пејсажот и материјалните придобивки. Овие влијанија вклучуваат секундарни, краткорочни, долгорочни, трајни и привремено позитивни и негативни ефекти;

- Резиме/краток преглед на причините на алтернативите, опис за тоа како е направена проценката, вклучувајќи ги сите потешкотии (како што се техничките недостатоци или недостигот на know-how) до кои се дошло при собирањето на потребните информации;
- Опис на предвидените мерки кои се однесуваат на мониторингот во согласност со законските обврски;
- Не-техничко резиме на информациите дадени во согласност со барањата наведени во претходните точки.

1.7 Резиме

Врз основа на спроведената Стратегиска оцена на животната средина за УПВНМ во атар на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна, на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово истиот може да се изработи и како таков е прифатлив за имплементација.

2. Преглед на Планскиот документ

2.1 Основи на Планскиот документ

УПВНМ во атар на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна, на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово, се изработува врз основа на член 13, од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14) и Законот за изменување и дополнување на Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18) како и подзаконските акти што произлегуваат од него: Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15) и Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) и Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко - плански документации и архитектонско - урбанистички проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15).

Површината на планскиот опфат изнесува 22.07 ха.

За урбанистички план за вон населено место дефиниран е плански период од 10 години, односно за овој урбанистички план вон населено место планскиот период е 2019 - 2029 година.

2.2 Плански опфат

2.2.1 Географска и геодетска местоположба

Селото Сарамзалино е рамничарско село. Населениот дел од селото Сарамзалино се наоѓа на рамничарски терен со средна надморска височина од 251 м. Надморската височина на планскиот опфат на УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово се движи од 310 м до 336 м.

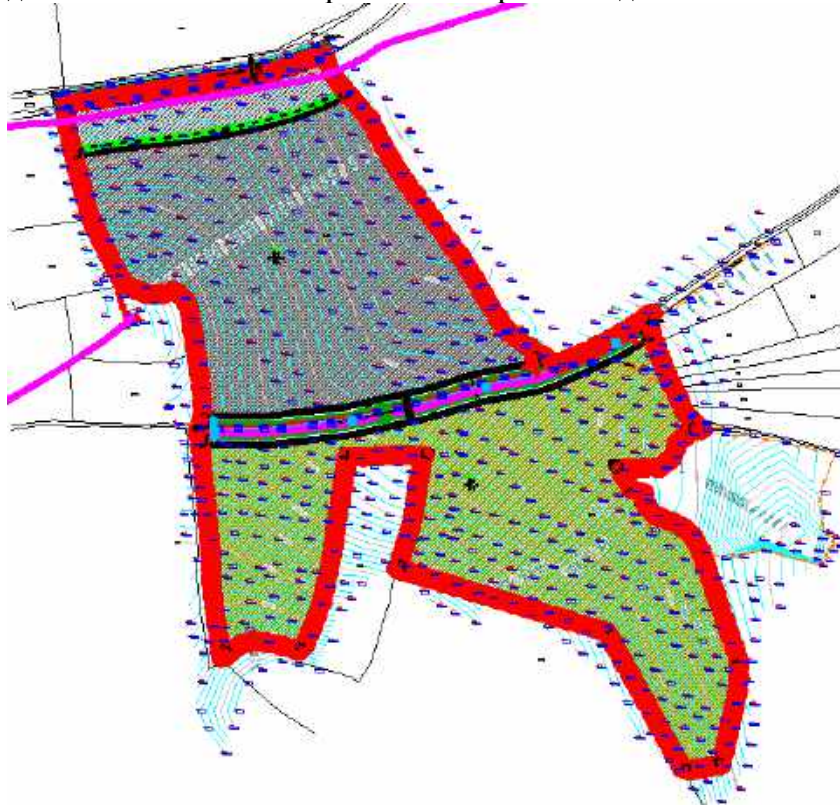
Селото Сарамзалино се наоѓа во централниот дел на Македонија во западниот дел од Овче Поле на 3.5 км источно од Лозово, 15.5 км југозападно од Свети Николе, 17 км источно од Велес и 25 км северозападно од Штип.

Планскиот опфат со својата местоположба е во атар на село Сарамзалино, во место викано Лепа Страна, општина Лозово. Опфатот се наоѓа во западниот дел од атарот на село Сарамзалино, во правец кон село Лозово покрај експресниот пат А3 (делница Велес - Кадрифаково). Преку експресниот пат планскиот опфат се поврзува со останатиот дел од општината, градот Свети Николе, останатиот дел од Републиката како и пошироко од неа.

Границата на планскиот опфат на УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово претставува затворен полигон кој се движи по границите на катастарските парцели со број: 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9.

Предметниот плански опфат е со површина од 22.07 ха.

Синтезен план за УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово

2.2.2 Намена на употреба на земјиштето

Анализата покажува дека за потребите на развој на УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово има услови за рационално користење и уредување на просторот. Во овој урбанистички план вон населено место, во графичкиот дел на планската документација дадени се границите на планираните градежни парцели. Наменската употреба на земјиштето е во согласност со согласно потребите на инвеститорот и законските регулативи.

Основните класи на намена се во согласност со прилог 1 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 142/15) и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Во рамките на планскиот опфат на УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово планирани се следниве основни класи на намени:

- Д3 - Спорт и рекреација со површина од 9,56 ха.

Компатибилни класи на намена на основната класа на намена се:

- А4 - времено сместување со максимален дозволен % до 20%,
- Б1 - мали комерцијални и деловни намени со максимален дозволен % до 10%,
- Б2 - големи трговски единици со максимален дозволен % до 30%,
- Б3 - големи угостителски единици со максимален дозволен % до 10%,
- Б4 - деловни простори со максимален дозволен % до 10%,
- Б5 - хотелски комплекси со максимален дозволен % до 20%,
- Б6 - градби за собири со максимален дозволен % до 30%,
- В3 - култура со максимален дозволен % до 20% и
- Д1 - парковско зеленило со максимален дозволен % до 40%.

Максималниот дозволен % на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена е до 40%.

Предвиден е објект со намена за спорт и рекреација. Катноста на предвидената површина за градење изнесува П+1.

- Е2 - Комунална супраструктура (гасна електроцентрала) со површина од 10.77ха.

Компатибилни класи на намена на основната класа на намена нема.

Предвиден е објект со намена за комунална супраструктура (гасна електроцентрала). Катноста на предвидената површина за градење изнесува П+2.

- Е1 - Комунална инфраструктура со површина од 0.63 ха.
- Компатибилни класи на намена на основната класа на намена нема.
- Заштитен појас на пат со површина од 1.11 ха.

3. Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура.

Со планот се утврдуваат и планските решенија за инфраструктурата. На овој простор условеноста од програмските барања и постојната состојба значително ги диктира планските решенија за сообраќајниците, за фекалните и атмосферските инфраструктурни водови, како и за електричната и електронско-комуникациската инфраструктурна, кои се во директна зависност од уличната мрежа, поред која се водат. Водењето на инфраструктурата да биде во инфраструктурни коридори.

3.1 Сообраќајно поврзување

Сообраќајниот концепт во основа се надоврзува на веќе постојните сообраќајници, каде новопланираните улици се поставени во зависност од теренските услови и потребите за обезбедување на пристап до градежните парцели. Планираната сообраќајна мрежа овозможува нормално одвивање на сообраќајот во планираниот простор.

Во рамките на планскиот опфат е планирана сервисна улица со следниот профил:

Попречниот наклон на планираните сообраќајници изнесува 2%.

Планираните сообраќајници се дефинирани во согласност со членовите 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73 и 74 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 142/15) и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Паркирањето е предвидено да се одвива во сопствената градежна парцела. Потребниот број на паркинг места и неговото димензионирање е во согласност со членовите 58 и 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 142/15) и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Анализата за потребниот број на паркинг места се утврдува при изработката на Основен проект. Обезбедувањето на потребниот број на

паркинг места ќе биде основен услов за изградба до максимално дозволената висина и површина на градбата.

3.2 Комунална инфраструктура

Во планскиот офат се предвидува бунар преку кој предвидениот објект ќе се снабдува со вода.

Во планскиот офат не се предвидува фекална канализација, фекалиите ќе се одведуваат во септичка јама.

Атмосферските води се слеваат слободно по површината на теренот, односно нема организирано прифаќање и одведување на атмосферските води.

Во рамките на планскиот опфат нема постојна електрична мрежа, затоа планирана е електрична мрежа по осовината на ул. 1. Во рамките на планскиот опфат предвидена е една трафостаница со јачина од 2x1000KVA - 10/04KV која ќе биде во склоп на градежната парцела ГП_1. Бидејќи намената на планираниот објект во градежната парцела ГП_1 е комунална супраструктура (гасна електроцентра), самиот објект ќе произведува електрична енергија од која ќе се снабдува предметниот плански опфат.

Нисконапонското напојување се планира да се изведе со кабли поставени во ров во земја, заштитени и обележани до приклучни ормани кои се поставени на фасадите од објектите.

Јавното осветлување се предвидува да биде со светилки поставени на метални столбови поврзани со трафостаница преку подземен кабел.

Во рамките на планскиот опфат има постојна телефонска мрежа, но за снабдување на планираните објекти со телефонски приклучок планирана е телефонска мрежа по осовината на ул. 1.

Сите планирани површини за градба се поврзуваат со поставување линии до планираните телефонски шахти на планираната телефонска канализација по сообраќајниците од каде потоа се поврзуваат со телефонска централа. До објектите каблите се поставени во земја во ров, до приклучни ормари, обележани и заштитени по пропис.

4. Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина

4.1 Карактеристики на просторот

Општина Лозово се наоѓа во североисточниот дел на Македонија. Лежи во Овчеполската котлина и зафаќа површина од 15.673 ха. Се граничи со Велес, Штип, Свети Николе и Градско.

Во општината има 11 населени места вклучувајќи го и седиштето Лозово. Теренот е приближно рамен-рамничарски терен на надморска висина од 290 м, во зоната на Српско-македонскиот масив.

Местополжба на општина Лозово во Република Северна Македонија

4.1.1 Сообраќајна поврзаност

Комуникациската мрежа на Република Северна Македонија, сочинета од повеќе потсистеми, а е етаблирана преку системот за сообраќај и врски чија основа, помеѓу другото се темели и организацијата на просторот на државата. Комуникациските системи во Републиката, кои се од особено значење за развојот на стопанските активности, се очекува да се подобруваат, унапредуваат и да се развиваат во две насоки на развој на комуникациите:

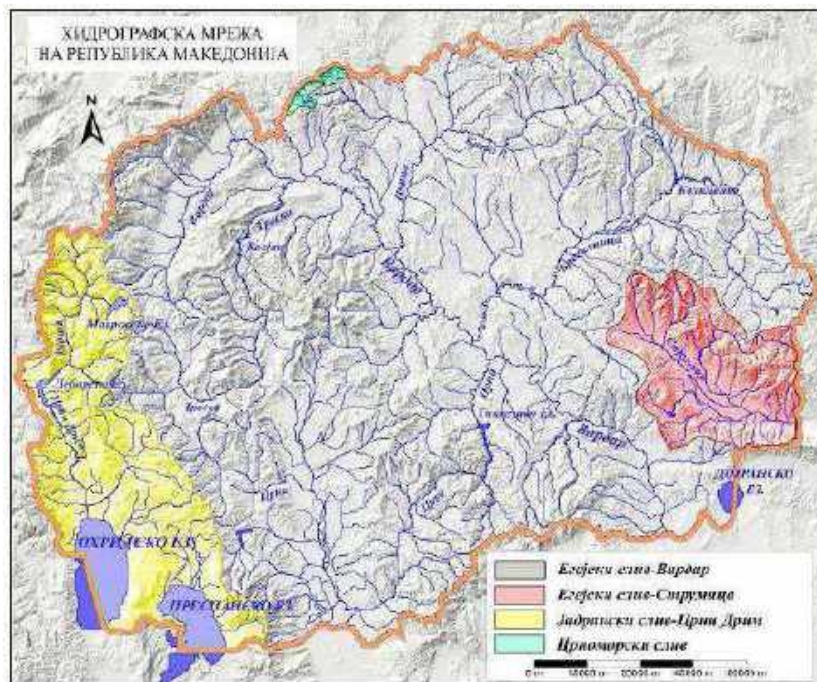
- екстерното поврзување на државата (стратешки коридори);
- ентерното поврзување во државата (регионални и локални потреби).

Преку Општина Лозово минува магистралниот пат Велес-Штип и Лозово преку истиот го поврзува со сите патни правци во Републиката. Сообраќајната поврзаност преку железничката пруга овозможува врска со регионот и пошироко.

4.1.2 Хидротехничка структура

Територијата на Република Северна Македонија е поделена на 15 водостопански подрачја (ВП) во трите основни сливови на реките Вардар, Црн Дрим и Струмица: ВП „Полог“, „Скопје“, „Треска“, „Пчиња“, „Среден Вардар“, „Горна Брегалница“, „Средна и Долна Брегалница“, „Пелагонија“, „Средна и Долна Црна“, „Долен Вардар“, „Дојран“, „Струмичко-Радовишко“, „Преспа“, „Охридско-Струшко“ и „Дебар“. Оваа поделба овозможува пореално и поцелосно да се согледаат расположливите и потребните количини на вода во даден простор.

Планскиот опфат на комплексот во КО Сарамзалино, општина Лозово, се наоѓа во водостопанското подрачје (ВП) Средна и Долна Брегалница кое го опфаќа сливот на реката Брегалница од браната Калиманци до вливот во реката Вардар. На ова ВП припаѓаат и сливовите на реките: Оризарска, Злетовска, Светиниколска, Осојница, Зрновка, Козјачка и Лакавица. ВП Средна и Долна Брегалница е сиромашно со вода. За сливот на реката Брегалница специфичното истекување мерено кај водомерната станица Беровог изнесува 11,8 л/сек/км², додека на водомерните станици Очи Пале изнесува 5,9 л/сек/км² и Штип изнесува 4,1 л/сек/км².

Водостопанска инфраструктура (Извор: Просторен План на РМ)

Исто така, бројот на регистрирани извори го покажува богатството на води на едно подрачје. Од вкупно регистрирани 4.414 извори во Република Северна Македонија во ВП Средна и Долна Брегалница регистрирани се 255 извори, но ни еден не е регистриран како извор со значајна издашност. За искористување на постојниот хидролошки потенцијал во ВП Средна и Долна Брегалница изградени се акумулациите Калиманци на реката Брегалница,

Градче на река Кочанска, Пишица на река Пишица, Мантово на река Лакавица и Мавровица на реката Мавровица. За идниот период се предвидува изградба на уште четири акумулации: Јагрмулар на реката Брегалница, Речане на реката Оризарска, Кнежево на реката Злетовска и Баргала на реката Козјачка.

Водите од акумулациите се наменети за водоснабдување на населението и индустријата, за наводнување на обработливите површини и за производство на електрична енергија.

Лозово се снабдува преку свој водоснабдителен систем кој се состои од:

- изворник на вода (се користат подземни води преку цеваст бунар со капацитет $Q=5.0$ л/сек, а е лоциран во северозападниот дел на селото, потоа од цеваст бунар во с. Ѓуземенци со капацитет $Q=5.0$ л/сек, а во летниот период се користи и од извор во с. Ѓуземенци со капацитет од 2.0 л/сек. Сите зафатени води преку довод $\phi 100$ ПВЦ се доведуваат во постојниот резервоар во с. Лозово;
- пумпна станица;
- потисен цевовод со $\Phi 110$;
- резервоар со $V=150$ м³ на кота 330 мнв;
- дистрибутивна мрежа со профили $\Phi 110$, $\Phi 90$, $\Phi 65$.

Према податоците добиени од локалното јавно претпријатие, на магистралниот пат во овој плански опфат изведена е водоводна мрежа со профил $\phi 150$.

4.1.3 Стопанство

Концептот на планиран стопански развој утврден со Просторниот план на Република Македонија ќе се реализира со изработка на просторни и урбанистички планови од регионално и локално ниво кои ќе се темелат на основните услови и претпоставки за остварување на целите и определбите поставени во областа на развојот и разместеноста на стопанските дејности.

Стопанството на Републиката, а следователно и стопанството на поделните општини, со оглед на ограничената сопствена акумулација и потребата за поинтензивен стопански развој и менување на неповолната стопанска структура и натаму ќе биде упатено на користење на дополнителна акумулација од странство.

Во инвестиционите одлуки за материјалното производство, стриктно треба да се почитуваат локационите, техно-економските и критериумите за заштита на животната средина, кои се усвоени на национално ниво.

Основната стратегија во организацијата и користењето на просторот, во смисла на поддршка на развојот на стопанството, ја сочинуваат такви решенија во просторот кои овозможуваат: поголема атрактивност на просторот; заштита на природните и создадените ресурси и богатства; сообраќајно, информатичко и управувачко поврзување; развој на информациона систем за просторот и животната средина; локациона флексибилност во донесување на инвестиционите одлуки.

Винарска визба

Основа на идниот развој и разместеност на стопанските активности во просторот на Република Северна Македонија се дефинираните цели на економскиот развој *Националната стратегија на економскиот развој*, определбите за рационално користење на потенцијалите и погодностите на развојот и поставеноста на системот на населби, како и политиката за порамномерна и пропорционална просторна организација на стопанството. Објективно, идниот развој треба да се насочи кон: производство наменето за извоз; технолошко осовременување на капацитетите; инвестициони проекти претежно со трудоинтензивни карактеристики поради обемната понуда на релативно евтината работна сила; инвестирање во мрежата на локалната и регионалната инфраструктура.

Разместувањето на стопанските дејности, според објективните фактори се врши на два начина: спонтано, со избор на локација на одделни фирми, претпријатија, капацитети, погони, според одлуките одделните сопственици или менаџери и програмирано, со изградба според предвидувањата и одлуките на општодржавните органи или на органите во локалната самоуправа.

Двете методи заедно ја изразуваат просторната организација на стопанството. Со ове две методи на одлучување, просторната организација се остварува, со текот на времето, како дисперзија во просторот и како концентрација на стопанството на одделни места.

Со Просторниот план на Р. Македонија дефинирани се пет оски на развој од кои релевантни за анализираниот простор за стопанската зона е т.н. развојна оска Север-Југ која минува по средината на територијата на земјата. Таа го следи Скопје на југ течението на реката Вардар. Формирана е историски во текот на целиот XX век, па и порано, а на југ, преку границата стигнува до Солун. По Првата Светска војна таа продолжи и на север, па се спои со оската по течението на реката Морава. Денес, на територијата на земјата ги поврзува градовите: Куманово - Скопје - Велес - Неготино (и

Кавадарци) - Демир Капија - Валандово - Гевгелија. На север од Скопје има и еден крак до Приштина. Какви промени и да се случат, во наредните децении оваа оска ќе остане главна.

Сите оски кои се зацртани со Просторниот план на Државата ќе се имаат предвид за просторната организација, а во прв ред за модернизацијата на патиштата, за изградба на далекуводи, гасоводи итн.

Значаен импулс во развојот и напредокот на националната економија обезбедуваат можните форми на специфичните стопански просторни иновации базирани врз стратешките цели кои што треба да се постигнат со нивната промоција.

Од стопанските дејности застапена е индустријата за градежни материјали. Главни носители на стопанството се АК Цумајлија и ИГМ Цумајлија од Лозово.

4.1.4 Климатски и микроклиматски карактеристики

Со оглед на географската положба и орографските особености кои се главни модификатори во овој поглед, во регионот се условени одредени климатски влијанија.

Лозово, со својата конфигурација и географска поставеност е изложено на континентални и медитерански влијанија.

Температурниот режим го карактеризира висока средна годишна вредност од 13°C и силно изразени годишни колебања.

Најтопол месец е август со 24,1°C, а најстуден јануари со 1,4°C. Максималната температура во летните месеци достигнува 41°C.

Во Лозово и целото општинско подрачје годишната количина на врнежи е мала и е едно од најсушните подрачја во Републиката со 6,5 мм/дождлив ден. Најсушни месеци се август и јули со по 1 ден и мали дневни количини.

- Врнежите од снег се просечно присутни во годината 113 денови, ограничени на трите зимски месеци.
- Честината на облачни денови е знатно помала од ведрите денови. Сончевиот сјај е застапен со просечно 6,6 ч/ден со најкусо осончување во јануари, а најдолго во јули.
- Влажноста на воздухот е 34% со максимум во јануари и минимум во август.
- Просечен годишен притисок е 8,8 мм со максимум во јули и минимум во јануари. Просечно 9,7 денови се со магла и тоа во трите зимски месеци.
- Ветровите со најголема честина и интензитет 188% и брзина од 4,6 м/сек се од север и северозапад. Ветровите од останатите правци се со помала честина и интензитет, а со најмала е јучниот ветер.

Лозово заради местоположбата што ја има во склоп на Овче Поле, спаѓа во изразито ветровити подрачја во Републиката со 200 ветровити денови во годината. Ветрови со најголема честина и интензитет 188% и

брзина од 4,6 м/сек се од север и северозапад. Ветровите од останатите правци се со помала честина и интензитет, а со најмала е јужниот ветер.

4.1.5 Користење и заштита на земјоделското земјиште

Зачувувањето, заштитата и рационалното користење на земјоделското земјиште е основна планска определба и главен предуслов за ефикасно остварување на производните и другите функции на земјоделството, а конфликтните ситуации, кои ќе произлегуваат од развојот на другите стопански и општествени активности, ќе се решаваат врз основа на критериуми за глобална општествено економска рационалност и оправданост.

За оптимално искористување на еколошките и други услови со Просторниот план на Р. Македонија до 2020 година, се предлага да се користи реонизација според која Република Северна Македонија е поделена во 6 земјоделско-стопански реони и 54 микрореони.

Овчеполието е претежно земјоделски регион. Плодните и обработливи земјоделски површини се доминантен природен ресурс во Овчеполието. Ова е основниот предуслов за што поголем дел од населението да се занимава со земјоделска и сточарска дејност.

Вкупната обработлива површина е 9.180 ха или 58,6%, од кој најголем дел е под систем за наводнување. Пасишта 5.635 ха или 36% и 585 ха шуми или 5,5%. Најповолни услови за развој на општината се стимулирање и развојот на полјоделството и сточарството.

4.1.6 Енергетски извори и енергетска структура

Од аспект на енергетиката и енергетската инфраструктура со Просторниот план на Република Македонија се дефинираат состојбите, потребите и начините на задоволување на потрошувачката на разните видови на енергија, односно задоволување на потрошувачката со домашно производство.

Размената на електрична енергија помеѓу балканските електроенергетски системи (чии земји најчесто се увозници) е многу значаен фактор за натамошниот развој. Електро енергетските системи на балканските земји треба да бидат поврзани со конективни водови кои што нема да претставуваат тесно грло во трансмисија на потребните количини на електрична моќност. Македонија досега има 400 кV конективни водови со Грција (кон Солун и Аминео), Косово (Косово-Б) и Бугарија (Црвена Могила), а во план е градбата на водови кон Србија и Албанија. Во овој регион минува 400 кV водот Штип-Црвена Могила.

4.1.7 Население

Утврдувањето на концептот на просторната организација, уредувањето и користењето на територијата на Р. Македонија, а во контекст

на тоа и стопанската структура, зависи од развојот, структурните промени и просторната дистрибуција на населението.

Врз основа на анализа на бројот, структурата, темпото на растежот, критериумите за разместување и подвижноста, треба да се покаже просторно-временската компонента на остварување на идната организација и уредување преку демографскиот аспект.

Основно училиште

Населението спаѓа меѓу основните елементи на кои базира предвидување на идната организација. Тоа е најважен фактор на идниот развој на земјата и општеството. Во прв ред населението треба да ја прифати неопходноста за менување на репродуктивното однесување и потребата од воспоставување нови норми при своето биолошко однесување, како предуслов за остварување на позначајни ефекти во наредниот период.

Демографските проекции, кои на планирањето му даваат нова димензија, покажуваат или треба да покажат, како во иднина ќе се формира населението, неговиот работен контингент (работна сила) и домаќинствата и како треба да придонесат кон сестрано согледување на идната состојба на населението како произведен дел, потрошувач и управувач-креатор.

Според податоците од Пописот на населението, домаќинствата и становите спроведен во 2002 год. вкупниот број на жители во општина Лозово изнесува 2858 жители, од кои 896 живеат во селото Лозово или 28%. Како демографска рамка, населението е значајна категорија која треба да се има во предвид при апроксимацијата на потенцијалните работни ресурси и потенцијалните потрошувачи и корисници на сите видови услуги.

Општина Лозово опфаќа 11 населени места и тоа: Лозово, Аџибегово, Аџиматово, Бекирлија, Дорфулија, Џуземлци, Каратманово, Кишино, Милино, Сарамзалино и Коселари.

4.1.8 Природно наследство

Од областа на заштита на природата (природно наследство и биолошката и пределската разновидност), урбанистичките планови и проекти треба да се усогласат со Просторниот план на Републиката на тој начин што, врз основа на режимот за заштита, ќе се организира распоред на активности и изградба на објекти кои ќе се усогласат со барањата кои ги поставува одржливото користење на природата и современиот третман на заштита.

Посебно внимание при заштитата на природата, треба да се обрне на начинот, видот и обемот на изградбата што се предвидува во заштитените простори за да се одбегнат или да се надминат судирите и колизиите со инкомпатибилните функции. За таа цел е неопходно почитување на следните принципи:

- оптимална заштита на просторите со исклучителна вредност;
- оптимална заштита на производните природни потенцијали и унапредување на природните богатства;
- зачувување на доминантните карактеристики на постојаната состојба;
- рационална изградба на инфраструктурата;
- концентрација и ограничување на изградбата;
- оптимална изградба на рекреативната инфраструктура;
- правилен избор на соодветна локација.

4.1.9 Културно - историско наследство

Во своето милениумско постоење, човековата цивилизација од праисторијата до денес, на територијата на Р. Македонија, оставила значајни траги од вонредни култури, историски и уметнички вредности, кои го потврдуваат постоењето, континуитетот и индентитетот на македонскиот народ на овие простори.

Просторниот аспект на недвижното културно наследство е предмет на анализа во корелација со долгорочната стратегија за економски, општествен и просторен развој, односно стратегија за зачувување и заштита на тоа наследство во услови на пазарно стопанство.

Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата, за потребите на Просторниот план на Републиката, изготви Експертен елаборат за заштита на недвижното културно наследство од посебно значење.

Инвентарот содржи список на регистрирани и евидентирани недвижни културни добра, што подразбира список на недвижните параметри со утврдено својство споменик на култура, односно на недвижните предмети за кои основано се претпоставува дека имаат споменично својство. Тоа се: археолошки локалитети, цркви, манастири, џамии, бањи, безистени, кули, саат кули, турбиња, мавзолеи, конаци, мостови, згради, куќи, стари чаршии, стари градски јадра и други споменици со нивните имиња, локации, блиските

населени места, период на настанување и општините во кои се наоѓаат спомениците.

Согласно со Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18), видови на недвижно културно наследство се: споменици, споменички целини и културни предели.

Значаен дел од недвижното културно наследство (околу 45%), се наоѓа во руралните населби и ридско-планинските подрачја, кои се целосно или делумно напуштени, што значително ја усложнува нивната заштита и користење.

На подрачјето на катастарската општина Сарамзалино, кое е предмет на анализа има евидентирани недвижни споменици на културата (Експертен елаборат):

1. Археолошки локалитет Браница, Сарамзалино, праисториски и римски период;
2. Археолошки локалитет Јасика, Сарамзалино, римски период;
3. Археолошки локалитет Мера, Сарамзалино, среден век;
4. Археолошки локалитет Село, Сарамзалино, железно време.

Во Археолошката карта на Република Македонија, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човековата егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на анализираното подрачје, евидентирани се следните локалитети:

- КО Сарамзалино, Браница, населба од римско време, на периферијата на селото, во непосредна близина на училиштето откриени се темели од објекти; До селото, тумул од железно време, на 400 м југоисточно од селото. Јасика, водовод од римско време, на 700 м источно од селото откриени се питоси и водоводни цевки-тубули; Мера, средновековна некропола, на 800 м јужно од селото, покрај сегашните гробишта се наоѓаат камени плочи од гробни конструкции и масивни камени крстови.

4.1.10 Индустрија

Развојот и просторната разместеност на индустријата претставува клучен фактор и движечка сила за поттикнување на развојот на вкупното стопанство и модернизација на другите области од стопанскиот и општествениот живот. Ефикасното и успешното спроведување на насоките и определбите за поттикнување на развојот на производните индустриски дејности и нивно рационално разместување во просторот ги детерминира позитивните промени и во другите сегменти на економијата: пораст на вработеноста, зголемување на бруто домашниот производ, подобрување на животниот стандард и др.

Во областа на индустријата, во периодот по осамостојувањето на земјата, настанаа важни промени во поглед на сопственоста, организираноста на работите и преструктурирањето на производството што се од особено значење за поефикасното стопанисување и зголемување на производството.

Мелницата АК Цумајлија

Врз основа на сознанијата и определбите на националната стратегија за економски развој на Република Македонија (МАНУ, 1997), како и врз основа на досегашниот развој, а особено концептот на одржлив развој, основните насоки и стратешки определби на долгорочниот развој на индустријата се следните: технолошко преконструктуирање, извозна ориентација на водечките фактори и гранки; пошироко воведување и развој на еколошки-просторно прифатливо индустриско производство со развој на штедливи технологии (во однос на природните ресурси, енергијата и горивото и работната сила) и/или малоотпадни (безотпадни) технологии; зголемување на ефикасноста на производството; почитување на инвестиционите критериуми врз база на континуирано планирање и прифаќање на пазарните критериуми на стопанисување; стратегија на разместеност на индустриските капацитети која ја респектира просторната структура на факторите на разместеноста, рационалниот распоред на материјалните производствени фондови, од аспект на вкупниот простор на Републиката и потребите од комплексен развој на оделни територијални единици; развој на малите претпријатија, заради остварување на концептот на децентрализираниот развој и разместеност на индустријата.

Развојот на индустријата по одделните општини, особено помалите, се очекува да се остварува со градба на мали, флексибилни капацитети и поголема застапеност меѓу другото и на агроиндустрискиот сектор.

Врз овие основи, во наредниот период, индустриското производство се очекува да биде застапено во сите општини и да остварува растеж кој ќе придонесе за зголемување на вработувањето, подобрување на условите за живеење на граѓаните на поширокиот простор на земјата.

Согласно определбите на Просторниот план изградбата и функционирањето на преработувачките капацитети треба да бидат поставени врз принципите за заштита на животната средина и истовремено рационално користење на земјиштето.

Хотелски комплекс во општина Лозово

Индустијата која е водечка стопанска дејност и двигател на развојот на вкупното стопанство има значајно влијание врз квалитетот на животната средина. Во услови на усвоената развојна парадигма на *одржлив развој*, напорите треба да се насочат кон суштествени промени во стратегијата и политиката за развој и просторна локација на индустриски гранки засновани на принципите на еколошката заштита.

4.1.11 Сеизмолошки карактеристики

Сеизмолошките карактеристики на Регионот што произлегуваат од близината на Вардарската сеизмогена зона на исток, во однос на максималните набљудувани интензитети се од 8 - 10° по МЦС.

Лозово спаѓа во подрачјата кај кои основниот степен на сеизмички интензитет на очекувани земјотреси е 5° МЦС.

Бидејќи не постои сеизмичка микрореонизација за овој простор меродавна е картата на макросеизмичка реонизација со што природно нестабилните и сеизмички неповолните терени, а тоа се местата каде се сменуваат геолошките формации, треба да се исклучуваат од градежните захвати, а за поголемите инвестициони објекти потребно е извршување на детални инженерско-геолошки и сеизмолошки истражувања на теренот.

4.2. Опис на сегашната состојба со животната средина во планскиот опфат

Основен предуслов за идентификација на проблемите со животната средина и поставување на стратешки цели за надминување и унапредување на истите е идентификацијата и оцената на сегашната состојба со медиуми на

животната средина (воздух, вода, отпад, почва, биодиверзитет, бучава), како и со користењето на земјиштето и природните ресурси во општината.

Со оглед на тоа што во планираниот простор до сега не се вршени мерења, следења и истражувања на основните витални компоненти воздухот, водата, почвата, бучавата и тврдиот отпадок, пореметувањата во екосистемот во целост не можат да се откријат, а оценката за состојбите произлегува исклучиво од дејствувањето на човекот и неговите активности во овој простор.

Воздух

Согласно Директивите на Европската Унија, загадувањето е непосредно или посредно внесување, како резултат на човековите дејствија, на материи, вибрации, топлина или бучава во воздухот, водата или во почвата, кои што можат да бидат штетни по човековото здравје или по квалитетот на животната средина, од кои што може да произлезе штета по материјалниот имот или кои што ги нарушуваат или влијаат врз природните убавини и другите легитимни начини на користење на животната средина.

Квалитетот на воздухот е еден од поважните чинители на кои треба да се внимава при планирање на просторот заради спречување на деградација на истиот со имплементација на планскиот документ.

На загадувањата на воздухот многу влијае топографијата на теренот, висината на индустриските оази и атмосферските услови. Најкритично загадување е во услови на отсуство на хоризонтално и вертикално струење на воздухот, особено кога е истото проследено со температурни инверзии.

Вода

Колку водите во одреден простор може да се сметаат за воден ресурс зависи од можноста за нивно искористување, односно од можноста за реализирање на водостопански решенија со кои водите ќе се искористат за покривање на потребите од вода за населението, земјоделството, индустријата и заштитата на живиот свет. Водата како ресурс ја има многу помалку од присутните води што треба да се има секогаш во предвид при планирањето за нејзино искористување.

За подмирување на потребите на вода најзначајни се површинските води, бидејќи тие се најраспространети, најблиски се до местата на човековата активност, обезбедуваат живот и развој на екосистемот.

Издашноста на подземните води зависи од климатските, морфолошките и хидрогеолошките карактеристики на просторот. Овие води поради посебниот квалитет се значајни и може да бидат корисни за покривање на потребите од вода.

Отпад

Комунален отпад претставува секаков вид на отпад што се продуцира од домаќинствата, јавните и економските установи и претпријатија и

институциите на една урбана средина. Отпадот што се продуцира од индустријата, земјоделието и рударството, како и патогените остатоци од изумрени животни не спаѓаат во овој вид на отпад.

Во минатото, отпадот што го создавал човекот од задоволувањето на своите животни потреби бил во количини и облик што природата била способна сама да го разгради до облик на изворна материја, со што се воспоставила рамнотежа помеѓу човекот и неговата околина. Меѓутоа, во поново време на интензивен индустриско технолошки развој од една страна и демографската експлозија и преголема густина во населеност од друга, сведоци сме на суперпродукција на цврст отпад во количини и облик кој природата неможе самостојно да го разгради со што се нарушува рамнотежата помеѓу човекот и неговата животна околина. Цврстиот отпад се повеќе ги освојува земјените површини, ја загадува почвата, воздухот и површинските и подземните води.

Собирањето и транспортирањето на комуналниот отпад се врши со специјални возила за таа цел. Јавното комунално претпријатие за комунални услуги и уредување на градежното земјиште - Лозово врши услуга на собирање, транспортирање и депонирање на комуналниот отпад на територија на општина Лозово. Депонирањето на комуналниот отпад и други видови на неопасен отпад се врши во локалната депонија.

Бучава

Во овој регион изворите на создавање на бучава не се од таков вид да овој проблем во животната средина претставува значителна закана за здравјето на луѓето.

Бучавата произлегува од урбаните активности и тоа:

- Сообраќај;
- Производни и деловни процеси;
- Бучава од ентериерно потекло (станбени згради, трговско деловни центри и сл).

4.3. Сегашни проблеми со животната средина во и околу планскиот опфат

Проблемите со животната средина во општина Лозово и предметниот опфат, беа идентификувани преку анализа на постоечката состојба со животната средина каде се евидентирани клучните проблеми и предложени се мерки во облик на Акционен план за нивно надминување.

Најосетливи елементи на животната средина во предметниот опфат (Елементи на СОЖС)					
Води	Воздух	Отпад	Климатски фактори	Население	Материјални добра

Елементи на СОЖС

Проблемите со генерирање на отпадот се разгледуваат како влијание врз површинските и подземните води, влијание на загадувањето на почвите и индиректно како влијание врз квалитетот на воздухот и почвите и индиректно како влијание врз квалитетот на воздухот и создавањето на стакленички гасови (климатски промени).

Врз основа на евидентирање на најосетливите елементи на животната средина во планскиот опфат кои се нарекуваат и елементи на Стратегиска оцена на животната средина (Елементи на СОЖС) се воспоставуваат цели на стратегиска оцена на животна средина (Цели на СОЖС) и се дефинирани можни индикатори за секоја цел.

Во процесот на Стратегиска оцена на влијание на планскиот документ врз животната средина важно е да се види како, на кој начин, со која јачина и интензитет целите на планскиот документ влијаат врз целите на СОЖС со цел да се предвидат мерки за спречување на влијанијата и да се предложи соодветен план за мониторинг на индикаторите за секоја цел на СОЖС. На следната табела се прикажани сегашните проблеми со елементите на животната средина:

Елементи на Стратегиската оцена на животна средина	Проблем	Релевантно опфтен проблем
Воздух	Нарушен квалитет на воздухот од зголемен сообраќај	x
	Немање квалитетна медицинска база на податоци во однос на заболувањата предизвикани од загадувањето на воздухот	x
Вода	Неконтролирано трошење на питка вода	x
	Нецелосен мониторинг за квалитетот и квантитетот на површинските, подземните и отпадните води	x
Отпад	Постоење на диви депонии	x
	Непостоење депонија за отпад штетен по здравјето на луѓето	x
Почва	Загадување на почвата (особено во индустриската зона на општината)	x
	Диви депонии на територијата	x
Предел	Узурпација и деградација на просторот	x
	Недоволна застапеност на паркови и зелени површини	x
Население	Ниска еколошка свест кај граѓаните во општината	x
	Невработеност	x
Климатски фактори	Користење на јаглен и нафта за затоплување	x
	Непостоење стратегија за искористување на алтернативни извори на енергија	x
Материјални добра	Постоење на бесправни градби	x

Сегашните проблеми со елементите на животната средина

5. Состојба без имплементација на планскиот документ

При реализација на Планскиот документ за УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово се разгледува опцијата без да се спроведе планска активност, односно работите да останат во првобитната положба.

Во конкретниов случај доколку УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово не се спроведе, се очекуваат следниве последици:

- Непланско искористување на просторот;
- Неконтролирана изградба на бесправни објекти;
- Нарушување на квалитетот на медиумите во животната средина;
- Нема развој на стопанството;
- Намалени приходи во буџетот;
- Слаб социо-економски развој;
- Нарушено здравје на населението;
- Намалена можност за вработување;
- Пораст на миграција;
- Намален животен стандард;
- Трошоците за увоз на струја ќе се зголемат.

6. Алтернативи и чинители за избор на алтернатива

Реализацијата на УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово е од особено значење за реализирање наменски содржини и функционална операционализација за развој на планскиот опфат, општината и државата.

Од особено значење за изготвување на Стратегиската оценка, а воедно и стандардна постапка е да се изанализира варијантата, односно опцијата од неспроведување на планското решение со што состојбата би останала во првобитната состојба. Во тој случај се очекува дека фактичката состојба на теренот воопшто нема да се промени и економската пасивност ќе продолжи.

Овие аспекти се земаат со цел да се изнајде најповолното решение кое ќе придонесе за заштитата на животната средина и здравјето на човекот.

Со реализирање на планскиот опфат се очекуваат неколку позитивни аспекти:

- Рационално искористување на просторот преку реализација на одржливи плански содржини;
- Поволна географска положба;
- Добри микроклиматски услови;
- Искористување на економскиот потенцијал на суровинската основа за производство на финален/енергетски производ;
- Развој на индустријата преку користење на суровинската основа во планскиот опфат;
- Отварање нови работни места;
- Подобрување на енергетскиот биланс /пораст на производството на енергија;
- Зголемување на енергетската сигурност;
- Зголемување на учеството на нови одржливи извори на енергија во снабдувањето со енергија, односно во енергетскиот биланс;
- Пораст на енергетската ефикасност;
- Зголемување на енергетските капацитети од обновливи извори;
- Подобрување и одржливо производство и снабдување со електрична енергија и топлина;
- Намалување на увозната зависност од енергија;
- Енергетска сигурност;
- Намалување на емисиите на стакленички гасови;
- Либерализација на пазарот;
- Зголемен степен на урбанизација со максимално, рационално и одржливо искористување на просторот и
- Реализирање на плански содржини во функција на директни /индиректни економски ефекти.

Со реализација на планот се овозможува локацијата да прерасне во единствена интегрирана просторна и функционална целина, која ќе овозможи

одржив развој на локалната и национална економија со потенцијал за привлекување на интересот на домашните и странските инвеститори во планскиот опфат и пошироко во планскиот регион.

7. Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина

Појавите кои како претпоставка може да се јават од имплементацијата на УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово може да се анализираат од негативен и позитивен аспект.

Извештајот за Стратегиска оценка ги зема во предвид влијанијата врз сите медиуми на животната средина, биолошката разновидност, природата, пределот, културното наследство, луѓето како и влијанијата врз социо-економските потенцијали во општина Лозово.

Извештајот за Стратегиска оценка не ги анализира поединечните развојни проекти, туку влијанијата врз медиумите на животната средина од глобален аспект. Значи, со извештајот се прави само проценка на можните негативни влијанија врз животната средина, додека во подоцнежните фази, преку Студиите за оценка на влијание врз животната средина или Елаборатите за заштита на животната средина, што се законска обврска на основа на укажаните ризици се прават детални анализи и препораки.

Согласно Законот за животна средина и Уредбата за определување на критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оценка на влијанијата врз животната средина потребно е да се утврди потреба за спроведување на постапка за оценка на влијанието на проектот врз животната средина. Потребата од оценка на влијанијата врз животната средина ја донесува Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина. Согласно Законот за животна средина, како и Законот за заштита на природата, правните или физичките лица кој вршат дејности или активности кои не спаѓаат во проектите за кои се спроведува постапка за оценка на влијанието врз животната средина се должни да изготват Елаборат за заштита на животната средина, со цел да се оцени влијанието на дејностите или активностите врз животната средина, пред да започнат со спроведување на проектот и истиот да го достават до органот надлежен за одобрување на спроведувањето на проектот.

Влијание врз демографскиот фактор

Реализацијата на предвидените содржини од планскиот опфат, не само што ќе ја запрат економската миграција на локалното население, туку и ќе предизвика позитивен стимул на демографскиот развој. Исто така, ќе има долгорочно позитивно влијание и на зголемувањето на наталитетот, како уште еден позитивен елемент во функција на демографскиот развој. Инвестиционите вложувања за реализација на оваа планска содржина ќе го зголемат животниот стандард и квалитетот на живеењето.

Влијание врз човековото здравје

Заради намената на планскиот опфат, не се очекува истиот да предизвика негативни влијанија врз здравјето на локалното население, бидејќи класата на намена (производство на електрична енергија од обновливи извори) спаѓа во класа на намена, која нема значајно влијание на човековото здравје. Во текот на изградбата се очекуваат краткорочни влијанија, како резултат на појавата на бучава, емисии во воздухот и појава на прашина.

Во текот на работата на биогазната централа може да се очекува појава на бучава од работа на дел од опремата на биогазната централа (транспортери, мешалки, гасниот мотор и дизел агрегатот), како и од движење на возилата за утовар и истовар.

Во текот на работата на биогазната централа може да се очекува минимално испуштање на гасови од функционирањето на дел од опремата и транспортните средства (возилата), односно минимално зголемување на количината на прашина, која ќе се крева во воздухот во текот на движењето на механизацијата, односно утоварот/истоварот и сл.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз човековото здравје ќе се направи во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина, што се законска обврска.

Влијание врз социо-економската состојба

Имплементацијата на планот за изградба на биогазната централа во општина Лозово ќе има позитивно влијание врз социо-економските и демографски развој на општината, зголемено и одржливо искористување на обновливите извори на енергија, помал увоз на електрична енергија, отварање на нови работни места, зголемување на стапката на економскиот раст, услови за искористување на економскиот потенцијал/сировинската база за оранжериско производство, стимулирање на развојот на останатите дејности, проектирањето, комуналните дејности, градежништвото, трговијата, подобрување на квалитетот на живеење и сл., зголемување на приходите на локалната самоуправа, подобрување на комуналната инфраструктура и рационално и одржливо искористување и уредување на просторот.

Влијание врз квалитетот на амбиентниот воздух

Со планот за изградба на биогазната централа, во општина Лозово не се очекуваат особени влијанија врз амбиентниот воздух. Одредени краткорочни влијанија врз квалитетот на воздухот се очекуваат во време на градба -изведба на земјани и градежни работи, при што се очекува појава на прашина, како фугитивна емисија на најситни честички на прашина и песок.

Во време на градежната фаза треба да се очекува:

- Повремено загадување на воздухот од местата на изведба на градежните активности, од градежните материјали, кои ќе се користат и од видот на транспортот на градежните материјали;
- Целата градежна механизација за време на подготовката на теренот ќе има негативно влијание врз квалитетот на воздухот;
- Главен загадувач на воздухот за време на градежните активности ќе биде прашината предизвикана од копање, набивање на тлото, транспортот на ископаната земја, односно земјените работи.

Според класите на намена во планот, не се очекува да се наруши квалитетот на воздухот.

При редовна работа на биогазната централа не се очекува влијание врз квалитетот на амбиентниот воздух, бидејќи процесот на производство ќе се одвива во затворен систем, а може да се говори и за извесно подобрување на амбиентниот воздух.

Во текот на работата на биогазната централа може да се очекува минимално испуштање на гасови од работата на дел од опремата (оџак на гасниот генератор) и транспортните средства (возилата), при утовар и истовар, а нема да има влијание од миризба.

Со работа на биогазната централа се намалува влијанието на миризбата, поради одвивање на процесот на разградување (ферментација на органските материји во ѓубрето) во затворен систем и со контролиран процес.

Евентуално влијание на квалитетот на амбиентниот воздух, може да се јави при одвивање на активностите на фармите за интензивно одгледување на животни, што е одговорност на фармите/фармерите.

Посебно значење ќе се даде на утоварот и транспортот на ѓубривото од фармите до биогазната централа и утоварот и транспортот на ѓубрето (цврста и течна фракција), после завршениот процес до локациите (нивите), каде се планира ѓубрење на земјиштето со природно ѓубриво (за ова се одговорни фармерите и корисниците на ѓубривото).

Влијание на миризбата може да се јави само во посебни инцидентни случаи/ситуации (пожар, хаварија при работа на постројката и сл.).

Евентуалните влијанија ќе бидат детално анализирани при изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска која треба да се реализира во подоцнежната фаза на реализација на планираниот проект.

Влијание врз климатски промени

Со оглед на карактеристиките на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува да има нарушување на квалитетот на амбиентниот воздух во регионот и пошироко или климатски промени и ќе биде во насока на подобрување на климата.

Влијание предизвикано од зголемена бучава

Во фаза на имплементација на планираните активности за инфраструктурно опремување на планскиот опфат и изградба на инфраструктурната мрежа треба да се очекува зголемена бучава.

Во текот на работата на биогазната централа може да се очекува појава на бучава од работа на дел од опремата на биогазната централа (транспортери, мешалки, гасниот мотор и дизел агрегатот), како и од движењето на возилата за утовар и истовар.

Со оглед на местоположбата на планскиот опфат, кое е надвор од населено место се смета дека бучавата ќе биде во дозволените граници.

Доколку при имплементација на планскиот опфат се применат дефинираните мерки согласно Стратегиската оценка на влијанијата врз животната средина од секоја од посебните активности ќе се намалат очекуваните ефекти од бучава, односно ќе се сведат на дозволените нивоа, во согласност со Законот за бучава.

Влијание од вибрации

При изведба на градежните активности може да се очекуваат вибрации, но тоа ќе бидат со ограничен интензитет и времетраење.

Во текот на работата на биогазната централа може да се очекува појава на вибрации од работа на дел од опремата на биогазната централа (транспортери, мешалки, гасниот мотор и дизел агрегатот).

Влијание врз квалитетот на водите

Во текот на конструктивната фаза можно е да дојде до ерозија на теренот, поради работата на градежната механизација при користењето на пристапните патишта и инфраструктурата, како и при отстранување на вегетацијата. При работењето на градежната механизација може да дојде до истекување на масла и нафта, која што може да доведе до загадување на површинските и подземните води.

При редовната работа на биогазната централа и исправното одржување на сите објекти и опрема не може да дојде до негативно влијание врз водите. Влијание на квалитетот на водите може да се јави само во посебни инцидентни случаи/ситуации (пожар, хаварија при работа на постројката и сл.).

Идентификувани извори на емисии на отпадни води во опфатот се санитарните отпадни води и водите од атмосферските падавини. Ако неправилно се управува со истите може да има влијание врз површинските и подземните води и да го загрозат квалитетот на околното земјиште.

Поцелосна анализа од сите аспекти на влијанијата од врз квалитетот на површинските и подземните води ќе бидат предмет на посебни Студии или Елаборати согласно Законот.

Влијание врз почвата

Евентуалните влијанија врз почвата може да произлезат од несоодветна имплементација на проектот, генерираниот отпад, издувните гасови од градежната механизација и транспортните средства при изградбата на објектите во конструктивната фаза (довод на електрична енергија) и сл.

За да не дојде до нарушување на квалитетот на почвата, потребно е да се спроведе План за управување со отпад во кој ќе се предвидат мерки за управување со отпадот.

Во конструктивната фаза, при изведбата, поставувањето и копањето на канали постои можност од појава на ерозија на земјиштето, набивање на почвата од движење на моторната механизација и загадување на почвата од неправилно управување со отпад (ненавремено подигање на комуналниот отпад може да има влијание врз почвата). Исто така, се очекуваат влијанија врз почвата, при активностите околу расчистување на теренот со вегетација.

Од работата на биогасната централа не се очекува да има некакво влијание врз почвата. Процесот ќе се одвива во затворени услови и не постои опасност од неконтролирано истекување.

Влијание врз почвата може да има привременото одлагање на ѓубрето, кое ќе се добавува од фармите, доколку се одлага врз почвата без посебна заштита и изолација.

Влијание врз почвата може да се јави само во посебни инцидентни случаи/ситуации (пожар, хаварија при работа на постројката и сл.).

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз квалитетот на почвата ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина, што се законска обврска.

Влијание врз пределот

Со имплементацијата на планот за изградба на биогасната централа, во општина Лозово не се очекуваат негативни влијанија врз пределот.

При изградба на објектите и инфраструктурата може да се предизвикаат негативни влијанија врз пределот, како резултат на ископувањето на земјиштето и депонирањето на вишокот земја на несоодветни локации. Ваквите влијанија се очекува да се третираат, како негативни влијанија со ограничен интензитет и времетраење.

Важно е да се истакне, дека со пуштањето во функција на биогасната централа и хортикултурното уредување околу планскиот опфат (садење на појаси од дрвореди и формирање на зелени површини) ќе има позитивно влијание врз пределот.

Влијание врз културното наследство

Културното наследство на регионот е симбиоза на непроценливи материјални и духовни вредности во една урбанистичко-архитектонска

целина , сочинувајќи нераскинливо единство на традиционални и уметнички вредности и книжевни, документациони фондови, почнувајќи од праисторијата до денес.

Согласно доставените податоци од НУ Завод за заштита на спомениците на културата и музеј - Штип, констатирано дека посочените археолошки локалитети Браница и До селото се наоѓаат надвор од границите на планскиот опфат и согласно тоа нема потреба од изработување на Заштитно-конзерваторски основи за предметниот плански опфат.

Доколку при реализација на УПВНМ во атар на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна, на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово дојде до откривање на објекти, односно предмети (целосно зачувани или фрагментирани) од материјалната култура на Република Македонија, треба да се постапи во согласност со одредбите според член 65 од Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18).

Влијание врз биодиверзитетот (флора и фауна)

Во текот на изградбата и работата на биогазната централа не се очекува да дојде до негативни влијанија врз биодиверзитетот бидејќи во близина на опфатот нема карактеристична вегетација. Бидејќи со изградбата на објектите не се пресекуваат миграционите патишта на животинскиот свет, може да се заклучи дека биогазната централа нема негативно да влијае на предметното подрачје.

Влијание врз биодиверзитетот може да се јави само во посебни инцидентни случаи/ситуации (пожар и хаварија при работа на постројката и сл.).

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз флората и фауната ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз материјалните добра

Имплементацијата на планот за изградба биогазната централа, во општина Лозово ќе ја зголеми економската вредност на земјиштето во регионот.

Влијание по однос на генерирање на отпад

При реализација на планот за изградба на биогазната централа, во општина Лозово се очекува генерерирање на градежен и земјан отпад. Со планскиот документ предвидено е отпадот при градбата соодветно да се собира и превзема, а дел од него да се искористи во тампонирање на

пристапните делови и покривање на ископите. При реализација на проектот се очекува вишок на земја, отпад од пакување и отпад генериран од работниците кои ќе работат на локацијата. Согласно, законската регулатива создавачите на отпад се должни да ги превземат сите заштитни мерки за заштита на животната средина.

Во текот на работата на биогазната централа ќе се создава неопасен отпад (отпад од пакувања, мешан комунален отпад и исцедителни/отпадни води) и отпад од одржување на дизел агрегатот (отпадни масла и мазива).

Се препорачува сите овие активности да бидат подетално опфатени со изработката на Студиите или Елаборатите согласно Законот.

Влијание од несреќи и хаварии

Можни несреќи и хаварии кои би настанале од имплементацијата на оваа планска содржина е појавата на пожар, елементарни непогоди и други хаварии. Во планскиот опфат се разработени мерки за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природните катастрофи.

За успешно функционирање на заштитата од несреќи и хаварии предвидени се мерки за заштита од пожари, односно сите објекти се лоцирани така да се пристапни за пожарните возила, а ширината на пристапот не смее да биде помала од пропишаната, со што ќе се овозможи лесна подготовка и ставање во дејство на потребната опрема против појавите на пожар и спасување на луѓето. Ивичниците на пристапниот пат мора да бидат закосени, поради лесен пристап на пожарните возила до објектите.

Можни се влијанија од несреќи и хаварии и во текот на работата на биогазната централа (пожар, хаварија при работа на постројката и сл.).

Планирањето и изработката на техничката документација треба да е во согласност со Законот за заштита на пожар.

Деталната анализа на овие влијанија ќе биде со Студиите или Елаборатите согласно Законот и се обврска да се изготват во подоцнежните фази на реализација на инвестицијата.

8. Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ

Со Законот за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18), како и останатите законски и подзаконски акти се уредени правата и должностите на Република Македонија и на општина Лозово, како и правата и должностите на правните и физичките лица, во обезбедувањето услови за заштита и за унапредување на животната средина, заради остварување на правото на граѓаните за подобрување на квалитетот на живеење.

Извештајот се базира на релевантни податоци од Просторниот план на Република Македонија, Националниот Еколошки Акционен План, секторските студии за одредени области, како и податоци утврдени на самиот локалитет и на таа основа предвидува мерки за заштита на животната средина од влијанијата кои се очекуваат со имплементацијата на планската содржина во планскиот опфат.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува следното:

- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство;
- Организирање и уредување на просторот со цел да се постигне севкупен развој;
- Утврдување на насоката и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја со помош на стручни упатства од ресорите на земјоделството, шумарството и водостопанството, како и заштитата на животната средина. Неопходно е да се посвети поголемо внимание на планирањето на инфраструктурните коридори и објекти со приоритетно користење на постојните траси и помалку вредни простори;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Заштитата на природното и создаденото богатство;
- Зачувување на амбиенталните и естетските потенцијали на просторот;
- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Помошните и придружните градежни објекти (магацински објекти за материјали, алати, гориво и други помошни објекти), кои ќе се користат во фазата на изградба, треба да бидат лоцирани на помали растојанија поради зачувување на пределот и
- Доследно спроведување на планот.

Во поглед на хортикултурното уредување на просторот, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај сообраќајниците, како и покрај другите инфраструктурни објекти, кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и неговата намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето треба да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови, а кои немаат посебен третман за одржување.

Во зоната на бунарот за снабдување со вода се забранува сервисирање на моторни возила, пасење на стока, закопување на умрени животни, складирање на отпад, испуштање на материи кои по својот состав се опасни и штетни, употреба на агрохемиски средства, изградба на септички јами, копање на канали, изведување на земјени работи и сл. Бидејќи водоснабдувањето ќе се врши од подземен бунар, пред изведбата на истиот потребно е да се направат хидрогеолошки истражни и пробно експлоатациони работи со кои ќе се утврди издашноста и капацитетот. Исто така, да се направат и испитувања со кои ќе се утврди и квалитетот на водата, односно дали физичко-хемиските и бактериолошки карактеристики на водата ќе одговараат за соодветната намена.

- Мерки за намалување на влијанијата врз демографскиот фактор

Имплементацијата на планскиот документ позитивно ќе влијае на демографскиот развој и затоа не се предвидуваат мерки за заштита.

- Мерки за намалување на влијанијата врз човековото здравје

Реализацијата на планскиот документ нема да предизвика негативни влијанија врз човековото здравје. Во делот на општи мерки се препорачува воспоставување на систем на собирање, селектирање и отстранување на отпадот, појаси со заштитно зеленило и хортикултурно уредување, а во текот на градежните постапки, истите да се планираат соодветно за да се редуцира времето на користење на опремата, која создава зголемена бучава. Примената на сите предложени мерки, дадени во сите фази на планирање и изведба на проектот ќе овозможи елиминирање на евентуалните влијанија врз животната средина и здравјето на човекот.

При функционирањето на објектот не се создаваат штетни материи, кои може да влијаат врз животната средина и здравјето на човекот. Глобалната заложба за заштита на човековата средина и посебно за намалување на емисиите на стакленички гасови, увозната зависност на Република Северна Македонија од електрична енергија, како и потребата за обезбедување на поголема разновидност и со тоа сигурност во снабдувањето со електрична енергија, неминовно наметнуваат зголемено учество на обновливите извори во потрошувачката на енергија.

- ***Мерки за намалување на влијанијата врз социо-економската состојба***

Реализацијата на планскиот документ позитивно ќе влијае на социо-економската состојба на населението, ќе го подобри квалитетот на живеењето и ќе го зголеми стандардот на населението. Со реализација на планската содржина ќе се зголеми економскиот раст со што ќе се намали и бројот на невработени. Изградбата на објекти кои користат обновливи извори на енергија ќе ја зголеми понудата на енергетски извори и ќе го подобри енергетскиот биланс.

- ***Мерки за намалување на влијанијата врз амбиентниот воздух***

Заштитата на квалитетот на воздухот треба да се остварува преку следните мерки:

- Интегрална контрола на загадувачите на атмосферата (гас генератор и издувните гасови од градежна механизација и транспортни средства), нивно делување и благовремено укажување на критичните метеоролошки појави;
- Обезбедување услови за ефикасно природно проветрување и користење на доминантни воздушни струења;
- Подобрување на состојбата со зелените површини со подигање и оформување на заштитни зелени појаси (дрвореди);
- При планирањето и изградбата на објектите приоритет да се дава на најдобро достапните техники и инсталации.

Во текот на работата на објектите, активноста ќе даде придонес кон намалување на емисиите на стакленички гасови, односно позитивно ќе влијае врз квалитетот на амбиентниот воздух.

- ***Мерки за намалување на влијанијата врз климатскиот промени***

Во доменот на заштитата на животната средина основна цел е преку соодветни плански поставки да се обезбедат услови за непречен развој со истовремено сочувување на квалитетот на животната и работна средината.

За остварување на наведената цел, поставките и потребите од заштита на животната и работна средина се вградуваат во сите домени на урбанистичкото планирање преку проверка и изготвување на современи стандарди и нормативи.

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на овие плански содржини, не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот на микро план и поширокиот регион или климатски промени. Затоа не се препорачуваат мерки.

- Мерки за заштити од бучава

Емисијата на бучава кон околината треба да биде во рамките на пропишаните гранични вредности. Прашањето за намалување на проблемите на бучавата при работата на биогазната централа треба да се решава со обезбедување на најдобро достапни техники и технологии, кои ќе придонесат за намалување на интензитетот на бучавата.

За намалување на бучавата, се препорачува при проектирањето и изведбата на објектите да се предвидат мерки за звучна изолација и заштита на местата на опремата каде се создава бучавата.

Доколку се предвидува дизел агрегат, со кој ќе се обезбедува електрична енергија за функционирање на постројката, при прекин на снабдување со електрична енергија од дистрибутивната мрежа, да се инсталира во посебен објект со звучна изолација.

За намалување на бучавата од движењена возилата да се изготви план за движење, односно распоред на возилата за утовар и растовар.

Во рамки на подобрување на условите за работа и престој битен фактор е подигањето на зелени насади во локалитетот и во неговото непосредно опкружување.

Доколку, во времето на имплементација на планот се увиди потреба од воведување на дополнителни мерки на заштита од бучава, истите ќе се спроведат.

- Мерки за намалување на влијанијата од вибрации

При редовно работење на биогазната централа можно е влијание од вибрации од работа на дел од опремата (на пр. дизел агрегат/гас генераторот), поради што треба да се преземат мерки за намалување на вибрациите, со добра изведба на основата (постаментот) и прицврстување на опремата/машините.

- Мерки за намалување на влијанијата врз почвата

За намалување на влијанијата врз почвата се предлагаат следните мерки:

- пред започнување на инвестицијата, инвеститорот да организира собирање на градежниот отпад, негово депонирање или искористување во инвестиционите активности;
- во текот на работата на биогазната централа да се спроведува интегрално управување со неопасниот отпад (селекција на отпадот по видови) и негово навремено подигање и одлагање на соодветна за таа цел утврдена локација (депонија) од страна на компании со дозволи за постапување со отпадот;
- отпадот од одржување на дизел агрегатот да го презема компанија, која ќе врши сервисирање на постројката;

- потребно е да се изведат сепаратни канали за одвод на санитарните отпадни и атмосферските води. Пред испуштање на водите во крајниот реципиентот треба да се врши нивно пречистување и
- Доколку е потребно привременото одлагање на ѓубривото (дотур од фармите), истото треба да биде направено во заштитени услови, без можност врз него да влијаат атмосферските падавини и да се случи понирање на води во почвата и подземните води.

Ерозијата на подлогата е природен процес, кој што егзистира низ геохисторијата и најголем осврт се дава на т.н. забрзана ерозија, каде што интензитетот на нормалната (геолошка) ерозија е неколку пати зголемен поради човечките активности. Ерозијата на почвата е означена како најзначаен, најопасен и најраширен тип на деградација на почвата и е лимитирачки фактор за одржливо користење на земјиштето. Почвата може да биде еродирана поради дејство на ветер и вода.

Овој извештај не е во можност да даде детали за против ерозивните и против поројните мерки во содржината на планскиот опфат. Деталниот обем на мерки и активности, нивната прецизна локација и површинска поставеност во просторот, ќе бидат дефинирани со основни-изведбени проекти, врз основа на детални геодетски, геотехнички и други теренски снимања и проспекции.

Доследната примена на планските решенија од страна на инвеститорот ќе биде доволна гаранција за евентуалните влијанија да бидат сведени на минимум (загадување и ерозија).

- Мерки за намалување на влијанијата врз флората и фауната

При планирањето на просторот, задачите на заштита на природата се насочени, особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина. Заштитата на природата ја опфаќа и заштитата на биолошката разновидност.

Загрозувањето и намалувањето на биодиверзитетот е глобален процес кој во последните 100 (сто) години добива загрижувачки размери. Причините за ваквиот тренд се многубројни, непосредно условени и најчесто тешко може да се елиминираат. Различните дејности/влијанија на човекот во смисол на менување на природата, доведоа до силни и во многу случаи ирреверзибилни процеси, кои непосредно се одразуваат врз промената или целосно уништување на поделни екосистеми, а со тоа и до неповратно исчезнување на голем број ендемични видови и намалување на нивните популации до критична граница.

Што се однесува до изработката на планот, заради обезбедување на здрава животна средина ќе бидат организирани објекти и постројки согласно прописите, нормите и стандардите кои ќе придонесат за заштита на воздухот, водите, земјиштето и другите елементи на животната средина и природа, со максимална заштита на природните вредности и реткости во планскиот опфат.

Основен услов за намалување на влијанијата врз флората и фауната се примената на предвидените мерки за правилно управување со просторот, отпадните води, отпадот, бучавата, почвата, воздухот и др.

Доколку, при изработката на планот или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природното наследство, кои можат да бидат загрозувани со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се превземат следните мерки на заштита на природното наследство:

- Утврдување на границите и означување на објектите прогласени и предложени, како природно наследство;
- Да се избегне губење, модификација и фрагментација на живеалиштата и прекумерно искористување на биолошките ресурси, со цел да се намалат или целосно елиминираат негативните последици врз стабилноста на екосистемите и деградација на биодиверзитетот;
- Во подрачјата и зоните со строга заштита да се дозволат само научно-истражувачки активности;
- На местата со карактер на природно наследство дозволено е користење на растителни и животински видови само во санитарно-здравствени цели со специјална дозвола од надлежен орган;
- На подрачјата кои се предложени како заштитени и како природно наследство, изградбата и уредувањето до прогласувањето на истите, мора да се врши само со специјална дозвола од надлежен орган;
- Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејсаж;
- Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и превземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;
- Воспоставување на стручна соработка со соодветните институции во опкружувањето;
- За заштита на природниот биодиверзитет, со посебен акцент врз еколошката структура и поддршка на природните процеси да се промовираат едукативни и рекреативни активности и
- При изработката на урбанистичката документација да се имплементираат мерки за заштита на биодиверзитетот.

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот кој е предмет на разработка на Урбанистички план за вон населено место, м.в. Лепа Страна, КО Сарамзалино, општина Лозово, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

- Мерки за намалување на влијанијата врз пределот

Предвидените активности во планската документација да бидат во насока на зачувување и подобрување на естетските потенцијали на пределот. Со изработка на овој план за изградба на биогазната централа, во општина

Лозово просторот добива нова можност за урбанистичка разработка и реализација. Затоа не се предвидени никакви мерки.

- Мерки за намалување на влијанијата врз материјалните добра

Имплементацијата на планот за изградба на биогазната централа во општина Лозово има позитивно влијание врз материјалните добра и затоа не се препорачуваат мерки за намалување на влијанијата врз материјалните добра.

- Мерки за намалување на влијанијата врз културното наследство

Согласно Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18) се уредуваат видовите, категориите, идентификацијата, начинот на ставање под заштита и другите инструменти за заштита и користењето на културното наследство, правата и должностите на имателите и ограничувањата на правата на сопственост на културното наследство од јавен интерес.

Доколку при реализација на УПВНМ во атар на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна, на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово дојде до откривање на објекти, односно предмети (целосно зачувани или фрагментирани) од материјалната култура на Република Македонија, треба да се постапи во согласност со одредбите според член 65 од Законот за заштита на културното наследство.

- Мерки за намалување на влијанијата од управување со отпад

Согласно член 7 од Законот за управување со отпад („Сл. Весник на РМ” бр. 968/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 163/13, 51/15, 146/15, 156/15, 192/15 и 39/16), создавачите на отпад се должни во најголема мера да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Во случај на истекување на масло од механизацијата на околното земјиште, загадената почва да биде отстранета и соодветно дислоцирана, согласно законските прописи од областа на управувањето со отпадот.

За цврстиот отпад се предвидува собирање во соодветни контејнери за отпад, определување на пунктови за собирање на отпадот и бетонирани места за депонирање на отпадоците во контејнери.

Во оперативната фаза на планираните објекти, градежниот отпад да се собира, селектира и истиот што ќе нема употребна вредност да се презема од страна на јавното комунално претпријатие или овластено правно лице.

- При управување со отпадот по претходно извршената селекција, отпадот треба да биде селектиран;
- Цврстиот отпад да се собира во контејнери, кои потоа јавното комунално претпријатие ги подига, транспортира и го депонира отпадот;

- Трајното депонирање или одлагање на отпадот во планираниот опфат или надвор од поставената урбана опрема за одлагање да биде најстрого забрането.

Овие мерки ќе овозможат спречување на загадувањето на почвата и на водите, а со тоа и заштита на животната и работната средина воопшто.

Неопасниот отпад (отпад од пакување, мешан комунален отпад), кој се создава од функционирање на биогазната централа треба да се селектира и одлага во за таа цел определени контејнери, кои ќе ги подигаат и транспортираат лиценцирани компании со валидни дозволи за постапување со неопасен отпад и негова понатамошна постапка.

Превземањето и транспортирањето на неопасниот отпад треба да биде регулирано со договор и да биде следено со транспортен документ.

- Мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на површинските и подземните води

Колку водите во одреден простор може да се сметаат за воден ресурс зависи од можноста за нивно искористување, односно можноста за реализирање на водостопански решенија со кои водите ќе се искористат за покривање на потребите од вода за населението, земјоделството, шумарството, транспортот и врските, локалниот и регионалниот развој, индустријата, енергетиката, заштитата на живиот свет, здравството, и економијата и друго за период од 30 години. Водата како ресурс ја има многу помалку од присутните води што треба да се има секогаш предвид при планирањето за нејзино искористување.

Стратегијата за користење и развој на водостопанството е условена од фактот дека Република Северна Македонија е земја сиромашна со вода, поради што водата треба рационално да се користи и троши. Во развојот на водостопанството и водостопанската инфраструктура мора да се запази концептот на одржлив развој, кој е насочен кон рационално користење на природното богатство на земјата, а со тоа и подобрување на квалитетот на живеење.

При изведбата на градежните зафати и во функционирањето на биогазната централа потребно е да се превземат сите неопходни техничко заштитни мерки за да не дојде до нарушување на животната средина. Секој субјект е должен во текот на своите активности да превзема мерки, со кои ќе се спречи загадувањето на водите и да избегнува активности, кои би предизвикале ризици и негативни ефекти врз животната средина.

При планирањето потребно е да се има во предвид следното:

- При реализација на предвидените активности на терен да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем, со кој би се загрозиле неговите природни вредности, квалитетот и количината и режимот на површинските и подземните води;
- Потенцијалната ерозија на земјиштето треба да се спречи, со што е можно побрзо завршување на земјаните работи и ископувања и засадување на соодветна вегетација. Мерките за контрола на

ерозивните процеси за време на изградбата вклучуваат и соодветно оградување на нагибите.

Фекалната и комунална отпадна вода од работниците, кои ќе ги извршуваат своите работни обврски се до целосна изградба на објектите, да се зафаќаат во мобилни тоалети, кои постојано ќе се одржуваат.

Друг вид на отпадна вода не се очекува да се создава.

При пуштањето во функција и редовната работа на биогазната централа за намалувањето или спречувањето на влијанието врз квалитетот на површинските и подземните води од привременото одлагање на ѓубривото, кое ќе се доведува од фармите, потребно е да се предвиди негово складирање во заштитени услови. Тоа значи складирање врз непропусна подлога и заштитено од влијание на атмосферските падавини (дожд и снег), при што не може да дојде до истекување и понирање во почвата.

Исто така, потребно е да се изведат сепаратни канали за одвод на санитарните отпадни и атмосферските води. Во планскиот опфат не се предвидува фекална канализација, фекалиите ќе се одведуваат во септичка јама. Септичката јама треба редовно да се сервисира од овластен правен субјект.

Доколку, во времето на имплементација на планот се увиди потреба од воведување на дополнителни мерки на заштита на квалитетот на водите (површински и подземни), истите ќе се спроведат.

- Мерки за намалување на влијанијата од несреќи и хаварии

За намалување на можните влијанија предизвикани од несреќи и хаварии се препорачува имплементација на мерките дадени во планската документација, во фазата на изградба, што ќе овозможат минимизирање на евентуалните појави за несреќи и хаварии во оперативната фаза.

Мерките за намалување на можните влијанија предизвикани од несреќи и хаварии во текот на работата на биогазната централа треба да бидат во насока на превентивни и континуирани контроли на сите потенцијални места, дефинирани како извори на можни хаварии, со инсталирање на соодветни системи за сигнализација.

- Мерки за заштитата и спасување

Системот за заштита и спасување се остварува преку:

- Набљудување, откривање, следење и проучување на можните опасности;
- Ублажување и спречување на настанувањето на можните опасности;
- Известување и предупредување за можните опасности и давање упатства за заштита, спасување и помош;
- Едукација и оспособување за заштита, спасување и помош;
- Организирање на човечкиот потенцијал за заштита и спасување и воспоставување и одржување на другите форми на подготвеност за заштита, спасување и помош;

- Самозаштита, самопомош и заемна помош;
- Мобилизација и активирање на силите и средствата за заштита и спасување;
- Одредување и изведување на заштитните мерки;
- Спасување и помош;
- Отстранување на последиците од природни непогоди, епидемии, епизоотии, епифитотии и други несреќи, до обезбедување на основните услови за живот;
- Надзор на спроведувањето на заштитата и спасувањето;
- Давање на помош на подрачјата кои претрпеле штети од поголеми размери од природни непогоди, епидемии, епизоотии, епифитотии и други несреќи, а кои искажале потреба за тоа и
- Примање помош од други држави.

Заради, организирано спроведување на заштитата и спасувањето, учесниците во системот за заштита и спасување, донесуваат План за заштита и спасување од природни непогоди, епидемии, епизоотии, епифитотии и други несреќи. Планот се изработува врз основа на Процена на загрозеност од природни непогоди, епизоотии и епифитотии и други несреќи. Планот за заштита и спасување содржи превентивни и оперативни мерки, активности и постапки за заштита и спасување. Планот го донесува Советот на Општината.

Мерките за заштита и спасување задолжително се применуваат:

- При планирањето и уредувањето на просторот и населбите;
- Во проектите за градби и технолошки процеси наменети за складирање, производство и употреба на опасни материи, нафта и нејзините деривати, енергетски гасови, јавниот сообраќај, црна и обоена металургија, како и за јавна, административна, културна и туристичко-угостителска дејност и
- При изградба на објекти и инфраструктурна мрежа.

Во функција на уредувањето на просторот задолжително треба да се обезбеди:

- Изградба на објекти отпорни на сеизмички дејства;
- Регулација на водотеците и изградба на систем на одбрамбени насипи;
- Изградба на снеготаштитни појаси и пошумување на голините;
- Обезбедување на противпожарна заштита;
- Изградба на градби за заштита и
- Изградба на потребни објекти и инфраструктурна мрежа.

- Мерки за заштита од пожар

Превентивните мерки за заштита и спасување од пожар, експлозии и опасни материи се активности, кои се планираат и спроведуваат со просторното и урбанистичкото планирање и со примена на техничките нормативи при проектирање и изградба на објектите, а се пропишани

согласно Правилникот за мерки за заштита од пожари, експлозии и опасни материи („Сл. Весник на РМ” бр. 32/11).

Инвеститорот во проектната документација за изградба на градби, должен е да изготви посебен елаборат за заштита од пожар, експлозии и опасни материи и да прибави согласност за застапеност на мерките за заштита од пожар, експлозии и опасни материи.

Организацијата и спроведувањето на заштитата и спасувањето од пожар, која се остварува во рамките на системот за заштита и спасување се уредува со Законот за пожарникарство („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04), Уредбата за спроведување на заштитата и спасувањето од пожари („Сл. Весник на РМ” бр. 98/05) и Правилникот за мерки за заштита од пожари, експлозии и опасни материи („Сл. Весник на РМ” бр. 32/11).

Во однос на диспозицијата на противпожарната заштита, планскиот опфат, во случај на пожар ќе го опслужува противпожарната единица од Свети Николе или Штип. Во процесот на планирање потребно е да се води сметка за конфигурација на теренот, степен на загрозеност од пожари и услови, кои им погодуваат на пожарите: климатско-хидролошките услови, ружата на ветрови и слично, кои имаат влијание врз загрозеност и заштита од пожари.

Заради поуспешна заштита од ваквите појави се превземаат низа мерки за отстранување на причините за предизвикување на пожари, спречување на нивното ширење, гаснење и укажување помош при отстранување на последиците предизвикани со пожарите. Затоа потребно е планираната сообраќајна инфраструктура со хоризонталните и вертикалните елементи на коловозот да овозможи непречена интервенција на противпожарните возила, доводната мрежа на вода да е со капацитет кој овозможува напојување на надворешната хидрантска мрежа околу градбите, во согласност со ПП норми и стандарди, водењето на другата инфраструктура да е во инфраструктурни коридори, подземно поставени на дозволени безбедносни меѓусебни растојание, кое ќе се дефинира со основните проекти.

Громобранската инсталација да се реши согласно Правилникот за МК стандарди за заштита на објекти од атмосферски празнења („Сл. Весник на РМ” бр. 101/06). Во планирањето да се предвиди изработка на класична громобранска инсталација за заштита на објектите од електрични празнења.

- Мерки за заштита од природни катастрофи

Заштитата од урнатини, како превентивна мерка се утврдува во урбанистичките планови во текот на планирањето на просторот. Според постојните анализи и добиените резултати за сеизмичност на месното подрачје, а согласно очекуваните дејствија на земјотреси во иднина, основен степен на сеизмички интензитет во подрачјето изнесува 8° по МЦС.

Дефинирањето на сеизмичката опасност, всушност претставува дефинирање на економско-технички критериуми за прифатливо ниво на

безбеденост на градежната конструкција за различни материјали на објектите.

За да се избегне сеизмичката опасност потребно е градбата да се гради, според параметрите и критериумите за сеизмичка градба.

Во случај на можни разурнувања било од земјотрес или од воздушен воен удар, планираното решение на уличната мрежа треба да обезбедува:

- брза и непречена евакуација на луѓето (отстранување на тесните грла);
- брз пристап на екипите за спасување и нивните специјални возила;
- непречена интервенција;
- штетите да се сведат на минимум и
- брза санација на последиците.

9. План на мерки за мониторинг на животната средина

За изработка на ефективен план за управување, неопходно е најнапред да се спроведе оцена на статусот на сите природни вредности вклучувајќи го и здравјето на човекот. Во следниот чекор се определуваат цели и приоритети за управување. Дали превземените мерки и активности ги даваат посакуваните резултати се утврдува преку континуиран мониторинг. Податоците од мониторингот ќе бидат основа за изработка на следниот план за управување. Според тоа, мониторингот е составен дел од кружниот процес на планирање на управувањето.

Основни цели на планот за мониторинг се:

- Подобрување на квалитетот на живеење и зголемување на животниот стандард;
- Заштита на животната средина со имплементација на Планот;
- Одржување на постојано ниво на флора и фауна;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на почвата;
- Минимизирање на отпадот, рециклирање и негова повторна употреба;
- Минимизирање на појави од несреќи и хаварии.

Сепак, тоа најчесто се постигнува низ осмислени научни истражувања чија главна цел е да ги опишат процесите на екосистемите вклучувајќи ги и законите кои влијаат врз нив.

Еколошкиот мониторинг се однесува на последователни мерења во екосистемите со главна цел определување на трендови во компонентите, процесите или функциите.

Со секој предлог мерки за заштитата на животната средина потребно е да се изготви план за мониторинг на предложените мерки и мониторинг на животната средина. Во современото планирање на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина.

Што се однесува до изработката на УПВНМ во атар на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна, на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово особено треба да се има во предвид близината на обработуваниот простор. Доколку при изработка на планот и уредувањето на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природни реткости кои може да бидат загрозувани потребно е да се преземат мерки за заштита согласно Законот.

Планот на мониторинг предвидува следење на следните параметри во животната средина:

- Следење на квалитетот и квантитетот на водите;
- Следење на квалитетот на водите;
- Следење на квалитетот на почвата;
- Следење на бучавата.

Со овој план ќе се овозможи:

- Потврда дека договорените услови при одобрување на проектот се соодветно спроведени;
- Управување со непредвидени влијанија и промени;
- Потврда дека влијанијата врз медиумите на животната средина се во рамките на предвидени или дозволени гранични вредности;
- Потврда дека со примена на мерките се врши заштита на животната средина, односно намалување на негативните влијанија.

10. Нетехничко резиме

Глобалното нарушување на еколошкиот амбиент на целокупната земјина топка, настанато во најголем дел преку зголемената потрошувачка на конвенционалните енергенти, што неминовно доведе до зголемена емисија на стакленички гасови, резултираше со низа акции од страна на Светските организации за превземање на конкретни активности и за намалување на претскажаните катастрофални последици.

Сериозноста на светската енергетско-еколошка криза, која продолжува и се продлабочува, посебно во почетните декади од 21-виот век, императивно го наложува начинот и односот на понатамошното живеење на човештвото. Светската заедница, како свој врвен приоритет ги насочува напорите кон контролата на сите постојни и потенцијални извори на загадување на животната средина, промовирајќи мерки за енергетска ефикасност и интензивирајќи го истражувањето и употребата на алтернативните-обновливи извори на енергија.

УПВНМ во атар на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна, на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово, се изработува врз основа на член 13, од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14) и Законот за изменување и дополнување на Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18) како и подзаконските акти што произлегуваат од него: Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15) и Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) и Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко - плански документации и архитектонско - урбанистички проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15).

Површината на планскиот опфат на УПВНМ во атар на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна, на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово изнесува 22.07 ха.

За урбанистички план за вон населено место дефиниран е плански период од 10 години, односно за овој урбанистички план вон населено место планскиот период е 2019 - 2029 година.

Селото Сарамзалино е рамничарско село. Населениот дел од селото Сарамзалино се наоѓа на рамничарски терен со средна надморска височина од 251м. Надморската височина на планскиот опфат на УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел,

591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово се движи од 310 м до 336 м.

Селото Сарамзалино се наоѓа во централниот дел на Македонија во западниот дел од Овче Поле на 3.5 км источно од Лозово, 15.5 км југозападно од Свети Николе, 17 км источно од Велес и 25 км северозападно од Штип.

Планскиот опфат со својата местоположба е во атар на село Сарамзалино, во место викано Лепа Страна, општина Лозово. Опфатот се наоѓа во западниот дел од атарот на село Сарамзалино, во правец кон село Лозово покрај експресниот пат А3 (делница Велес - Кадрифаково). Преку експресниот пат планскиот опфат се поврзува со останатиот дел од општината, градот Свети Николе, останатиот дел од Републиката како и пошироко од неа.

Границата на планскиот опфат на УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово претставува затворен полигон кој се движи по границите на катастарските парцели со број: 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел.

Анализата покажува дека за потребите на развој на УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово има услови за рационално користење и уредување на просторот. Во овој урбанистички план вон населено место, во графичкиот дел на планската документација дадени се границите на планираните градежни парцели. Наменската употреба на земјиштето е во согласност со согласно потребите на инвеститорот и законските регулативи.

Основните класи на намена се во согласност со прилог 1 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 142/15) и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Во рамките на планскиот опфат на УПВНМ во атар на село Сарамзалино, м.в. Лепа Страна на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово планирани се следниве основни класи на намени:

- Д3 - Спорт и рекреација со површина од 9,56 ха.

Компатибилни класи на намена на основната класа на намена се:

- А4 - времено сместување со максимален дозволен % до 20%,
- Б1 - мали комерцијални и деловни намени со максимален дозволен % до 10%,
- Б2 - големи трговски единици со максимален дозволен % до 30%,
- Б3 - големи угостителски единици со максимален дозволен % до 10%,
- Б4 - деловни простори со максимален дозволен % до 10%,
- Б5 - хотелски комплекси со максимален дозволен % до 20%,
- Б6 - градби за собири со максимален дозволен % до 30%,
- В3 - култура со максимален дозволен % до 20% и
- Д1 - парковско зеленило со максимален дозволен % до 40%.

Максималниот дозволен % на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена е до 40%.

Предвиден е објект со намена за спорт и рекреација. Катноста на предвидената површина за градење изнесува П+1.

- Е2 - Комунална супраструктура (гасна електроцентрала) со површина од 10.77ха.

Компатибилни класи на намена на основната класа на намена нема.

Предвиден е објект со намена за комунална супраструктура (гасна електроцентрала). Катноста на предвидената површина за градење изнесува П+2.

- Е1 - Комунална инфраструктура со површина од 0.63 ха.
- Заштитен појас на пат со површина од 1.11 ха.

Со планот се утврдуваат и планските решенија за инфраструктурата. На овој простор условеноста од програмските барања и постојната состојба значително ги диктира планските решенија за сообраќајниците, за фекалните и атмосферските инфраструктурни водови, како и за електричната и електронско-комуникациската инфраструктурна, кои се во директна зависност од уличната мрежа, поред која се водат. Водењето на инфраструктурата да биде во инфраструктурни коридори.

Сообраќајниот концепт во основа се надоврзува на веќе постојните сообраќајници, каде новопланираните улици се поставени во зависност од теренските услови и потребите за обезбедување на пристап до градежните парцели. Планираната сообраќајна мрежа овозможува нормално одвивање на сообраќајот во планираниот простор.

Попречниот наклон на планираните сообраќајници изнесува 2%.

Планираните сообраќајници се дефинирани во согласност со членовите 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73 и 74 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15) и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Паркирањето е предвидено да се одвива во сопствената градежна парцела. Потребниот број на паркинг места и неговото димензионирање е во согласност со членовите 58 и 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15) и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Анализата за потребниот број на паркинг места се утврдува при изработката на Основен проект. Обезбедувањето на потребниот број на паркинг места ќе биде основен услов за изградба до максимално дозволената висина и површина на градбата.

Во планскиот офат се предвидува бунар преку кој предвидениот објект ќе се снабдува со вода.

Во планскиот опфат не се предвидува фекална канализација, фекалиите ќе се одведуваат во септичка јама.

Атмосферските води се слеваат слободно по површината на теренот, односно нема организирано прифаќање и одведување на атмосферските води.

Во рамките на планскиот опфат нема постојна електрична мрежа, затоа планирана е електрична мрежа по осовината на ул. 1. Во рамките на планскиот опфат предвидена е една трафостаница со јачина од 2x1000KVA - 10/04KV која ќе биде во склоп на градежната парцела ГП_1. Бидејќи намената на планираниот објект во градежната парцела ГП_1 е комунална супраструктура (гасна електроцентра), самиот објект ќе произведува електрична енергија од која ќе се снабдува предметниот плански опфат.

Нисконапонското напојување се планира да се изведе со кабли поставени во ров во земја, заштитени и обележани до приклучни ормани кои се поставени на фасадите од објектите.

Јавното осветлување се предвидува да биде со светилки поставени на метални столбови поврзани со трафостаница преку подземен кабел.

Во рамките на планскиот опфат има постојна телефонска мрежа, но за снабдување на планираните објекти со телефонски приклучок планирана е телефонска мрежа по осовината на ул. 1.

Сите планирани површини за градба се поврзуваат со поставување линии до планираните телефонски шахти на планираната телефонска канализација по сообраќајниците од каде потоа се поврзуваат со телефонска централа. До објектите каблите се поставени во земја во ров, до приклучни ормани, обележани и заштитени по пропис.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува следното:

- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство;
- Организирање и уредување на просторот со цел да се постигне севкупен развој;
- Утврдување на насоката и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја со помош на стручни упатства од ресорите на земјоделството, шумарството и водостопанството, како и заштитата на животната средина. Неопходно е да се посвети поголемо внимание на планирањето на инфраструктурните коридори и објекти со приоритетно користење на постојните траси и помалку вредни простори;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Заштитата на природното и создаденото богатство;
- Зачувување на амбиенталните и естетските потенцијали на просторот;
- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;

- Помошните и придружните градежни објекти (магацински објекти за материјали, алати, гориво и други помошни објекти), кои ќе се користат во фазата на изградба, треба да бидат лоцирани на помали растојанија поради зачувување на пределот и
- Доследно спроведување на планот.

Во поглед на хортикултурното уредување на просторот, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај сообраќајниците, како и покрај другите инфраструктурни објекти, кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и неговата намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето треба да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови, а кои немаат посебен третман за одржување.

Во зоната на бунарот за снабдување со вода се забранува сервисирање на моторни возила, пасење на стока, закопување на умрени животни, складирање на отпад, испуштање на материи кои по својот состав се опасни и штетни, употреба на агрохемиски средства, изградба на септички јами, копање на канали, изведување на земјени работи и сл. Бидејќи водоснабдувањето ќе се врши од подземен бунар, пред изведбата на истиот потребно е да се направат хидрогеолошки истражни и пробно експлоатациони работи со кои ќе се утврди издашноста и капацитетот. Исто така, да се направат и испитувања со кои ќе се утврди и квалитетот на водата, односно дали физичко-хемиските и бактериолошки карактеристики на водата ќе одговараат за соодветната намена.

Кога станува збор за мониторинг за животната средина се дава можност за испитување, оценување и системско набљудување на загадувањето и состојбата на медиумите во животната средина како и идентификација и регистрација на изворите на загадување. Планот на мониторингот претставува алка помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции во кој ќе го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат одлуки.

Најголем бенефит во спроведувањето на стратегиската оценка на животната средина е во вклучување на аспектите од полето на социјалата, економијата и животната средина, меѓусебната соработка, развој на регионалните цели и целите за одржлив развој и заштита на животната средина и луѓето.

11. Прилози

Листа на национална законска регулатива

1. Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18);
2. Уредба за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 74/05);
3. Правилник за содржината на барањата што треба да ги исполнува студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 33/06);
4. Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапката за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ“ бр. 153/07);
5. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 153/07);
6. Правилник за воспоставување на листата на експерти за СОЖС, процедурата за спроведување на испитот за експерти за СОЖС, воспоставување комисијата за оценка на знаењето на експертите за СОЖС („Сл. Весник на РМ“ бр. 129/07);
7. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ“ бр. 144/07);
8. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 147/08);
9. Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 199/14, 44/15 и 193/15);
10. Законот за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15);
11. Правилник за критериумите, методите и постапките за оценување на квалитетот на амбиенталниот воздух („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/04);
12. Закон за води („Сл. Весник на РМ“ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/2011, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16);
13. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ“ бр. 18/99);
14. Уредба за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води („Сл. Весник на РМ“ бр. 18/99 и 71/99);
15. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ“ бр. 18/99);
16. Закон за отпад („Сл. Весник на РМ“ бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 192/15 и 39/16);
17. Листа на отпади („Сл. Весник на РМ“ бр. 100/05);

18. Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15);
19. Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава („Сл. Весник на РМ” бр. 64/93);
20. Закон за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18);
21. Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15 и 63/16);
22. Закон за безбедност и здравје при работа („Сл. Весник на РМ” бр. 92/07, 136/11, 23/13 и 25/13);
23. Закон за експропријација („Сл. Весник на РМ” бр. 33/95, 20/98, 40/99, 31/03, 46/05 и 10/08).

Листа на релевантни ЕУ директиви

Директиви на ЕУ ипфатени во Национална стратегија за апроксимација во животната средина (2008). Релевантни се и нивните измени и дополнувања:

1. Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС)
2. Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС), дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
3. Директива за информирање на корисници (1999/94/ЕС) дополнета со Директивата 2003/73/ЕС
4. Рамковна Директива за вода (2006/60/ЕС) дополнета со Одлуката 2455/2001/ЕС
5. Директива за урбани отпадни води (91/271/ЕЕС) дополнета со Директивата 98/15/ЕС и Регулативата (ЕС) 1882/2003
6. Директива за вода за пиење (98/83/ЕС) дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
7. Директива за површинска вода за апстракција (75/440/ЕС) дополнета со Директивите 79/869/ЕЕС и 91/692 ЕЕС (ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2006/60/ЕС) од 22.12.2007
8. Директива за мерење на квалитетот на водата за пиење (79/869/ЕЕС) дополнета со Директивите 81/855/ЕЕС, 91/692/ЕЕС и Регулативата (ЕС) 807/2003 ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007)
9. Директива за подземни води (80/68/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС
10. Директива за Стратешка оценка на животна средина (2001/42/ЕС)
11. Директива за пристап на информации за животната средина (2003/4/ЕС)

Додаток

Врз основа на член 65 став (6) од Законот за животната средина (Сл. Весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 42/16 и 99/18), Општина Лозово, на ден _____ година, донесе

Одлука за спроведување на стратегиска оцена

1. За планскиот документ УПВНМ во атар на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна, на КП бр. 603/12 деп, 552/6 деп, 608 деп, 591 деп и 603/9 деп, КО Сарамзалино, општина Лозово којго донесува Министерство за транспорт и врски потребно е да се спроведе стратегиска оцена на влијанието врз животната средина согласно член 65 од Законот за животната средина.

2. Како органи засегнати од имплементација на планскиот документ УПВНМ во атар на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна, на КП бр. 603/12 деп, 552/6 деп, 608 деп, 591 деп и 603/9 деп, КО Сарамзалино, општина Лозово, Министерство за животна средина и просторно планирање, Министерство за економија, ЕВН, Мелсо, Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, општина Лозово.

3. За планскиот документ УПВНМ во атар на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна, на КП бр. 603/12 деп, 552/6 деп, 608 деп, 591 деп и 603/9 деп, КО Сарамзалино, општина Лозово, за чија изработка е одговорен Урбан План ДОО, Тетово, а го донесува Министерство за транспорт и врски, донесувањето на планскиот документ УПВНМ во атар на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна, на КП бр. 603/12 деп, 552/6 деп, 608 деп, 591 деп и 603/9 деп, КО Сарамзалино, општина Лозово ќе има влијание врз животната средина.

4. Обемот на извештајот за стратегиска оцена треба да ги опфати следните аспекти: влијание врз подземните и површинските води, влијание врз почвата, влијание по односна генерирање на комунален и градежен отпад, влијание врз биодиверзитетот, влијание врз амбиентниот воздух и влијание од несреќи и хаварији.

5. Одлуката заедно со формуларите за определување на потребата од спроведување на стратегиска оцена се објавува на веб страната на општина Лозово на следната веб адреса/и: www.lozovo.gov.mk

Бр. _____
Место Општина Лозово

Име и презиме
Градоначалник
Ацо Велковски

Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Република Македонија
Министерство за
животна средина
и просторно
планирање

бул. "1 мај" Деловен бр. 28,
1000 Скопје,
Република Македонија
Тел: 02/3251400
Факс: 02/3251465
Е-пошта:
mip@kds.gov.mk
Сайт: www.mip.gov.mk

Архивски бр.: УПН-15-262/2019

Дата: 03.01.2023

До: Општина Лозово
Ул. Маршал Тито
2208 Лозово
Република Македонија

Предмет: Известување
Врски: вкш бр. 1006-245/4 од 19.02.2019

Почитувани,

Во прска со Вашето барање доставено до Министерство за животна средина и просторно планирање Сектор за просторно планирање под бр. УПН-15-262/2019 од 22.02.2019 год. поврзано со постапка за носење на планска документација УПВМ во атарот на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна из КП бр. 603/12 дел, КП бр. 552/6 дел, КП бр. 591 дел и КП бр. 603/9 дел, КО Сарамзалино - Општина Лозово. Ве известуваме дека согласно Законот за животната средина („Службен весник“ бр: 53/5, 81/5, 24/7, 159/8, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12 и 93/13) Вашата Одлука за спроведување на Стратегиска оцена за влијание на животната средина и формуларот, Министерството за животна средина и просторно планирање ги прифаќа.

Одлуката заедно со формуларите задолжително се објавуваат на веб-страницата на органот кој го подготвува и носи планскиот документ.

Со почит,

ЗАМЕНИК МИНИСТЕР
Јани Макрадули

Изработил: Милена Тагасовска

Проверил: Саша Апостолска

Одобрил: Неба Ризовиќ

Користена литература

- Просторниот план на РМ, 2004;
- УПВНМ во атар на село Сарамзалино во м.в. Лепа Страна, на КП бр. 603/12 дел, 552/6, 552/1 дел, 608 дел, 591 дел и 603/9 дел, КО Сарамзалино, општина Лозово;
- Преглед на заштитни подрачја во РМ (2008) и Извештај на меѓународен консултант за заштитени подрачја во рамки на УНДП/ГЕФ/МЖССП проектот: Зајакнување на еколошката, институционалната и финансиската одржливост на системот на заштитени подрачја во Македонија;
- Национална стратегија за одржлив развој, 2009;
- Втор Национален извештај за климатски промени, 2008
- Национална стратегија за механизмот за чист развој за првиот период на обврски според протоколот од Кјото 2008-2012, 2007;
- Втор Национален Еколошки акционен план на РМ, 2006
- Национална стратегија за биолошка разновидност, 2004;
- Стратегија за управување со отпад во РМ 2008-2020;
- Стратегија за демографски развој на РМ 2008-2015;
- Национална програма за усвојување на правото на ЕУ (НППА II, 2007);
- Национална стратегија за мониторинг на животната средина, 2004;
- Стратегија за управување со животната средина, 2005;
- Стратегија за подигање на јавната свест во животната средина, 2005;
- Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција, 2005;
- Национален здравствено-еколошки акционен план (НЗЕАП), 1999;
- Рамковна директива за вода (2000/60/ЕС);
- Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС);
- Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС);
- Рамковна директива за бучава (2002/49/ЕС);
- Директива за стратегиска оценка на животна средина (2001/42/ЕС);
- ЕУ Шестиот Акционен План за животна средина (2001/42/ЕС);
- Достапни искуства и практики.